

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2000, 16, 109

Autoriõiguse seadus [terviktekst muudatustega kuni 15.02.2000]

Vastu võetud 11.11.1992

RT 1992, 49, 615

Muudetud järgmiste seadustega (vastuvõtmise aeg, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg): 26.06.1996 (RT I 1996, 49, 953) 26.07.1996 25.03.1998 (RT I 1998, 36/37, 552) 1.05.1998 21.01.1999 (RT I 1999, 10, 156) 15.02.1999 22.02.1999 (RT I 1999, 29, 398) 1.04.1999 9.12.1999 (RT I 1999, 97, 859) 6.01.2000 § 13 lõike 6 ja § 271 osas 1.01.2002 15.02.2000 (RT I 2000, 13, 94) 22.02.2000

Terviktekst

AUTORIÕIGUSE SEADUS

Muudatusi sisaldava paragrahvi lõpus sulgudes on viide seadus(t)ele (vastuvõtmise kuupäev), millega kehtestati praegune sõnastus. Terviktekst avaldatakse 9. detsembri 1999. a seaduse § 71 alusel.

I peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Autoriõiguse seaduse eesmärk ja ülesanded

(1) Autoriõiguse seaduse eesmärk on tagada kultuuri järjepidevus ja kultuurisaavutuste kaitse, autoriõigusel põhinevate tootmisharude ja rahvusvahelise kaubanduse areng ning luua autoritele, teose esitajatele, fonogrammitootjatele, raadio- ja televisiooniorganisatsioonidele, filmi esmasalvestuse tootjatele, andmebaasi tegijatele ning teistele käesolevas seaduses nimetatud isikutele soodsad tingimused teoste ja muude kultuurisaavutuste loomiseks ja kasutamiseks.

(2) Autoriõiguse seadus sätestab:

- 1) kirjandus-, kunsti- ja teadusteoste autoritele spetsiifilise õiguse (autoriõiguse) kaitse oma loometöö tulemustele;
- 2) isikute ringi, kes võivad omandada õigusi autori poolt loodud kirjandus-, kunsti- ja teadusteoste ning nende õigused;
- 3) õigused teoste esitajatele, fonogrammitootjatele ning raadio- ja televisiooniorganisatsioonidele (autoriõigusega kaasnevad õigused);
- 3¹) andmebaasi tegija õigused, nende teostamise tingimused ja kaitse;
- 3²) filmi esmasalvestuse tootja ning teiste käesolevas seaduses nimetatud isikute autoriõigusega kaasnevad õigused;
- 4) autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste teostamise piirangud teoste kasutamisel ühiskonna huvides;
- 5) autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste teostamise garantiid ja kaitse.

(3)[kehtetu – 9.12.1999][9.12.1999]

§ 2. Autoriõigusaktid

(1) Eesti Vabariigi autoriõigusaktid koosnevad käesolevast seadusest, selle alusel väljatöötatavatest teistest seadustest, Vabariigi Valitsuse, ministeeriumide ja ametite muudest õigusaktidest.

(2) Autoriõigusakti vastuolu korral Eesti Vabariigi välislepinguga kohaldatakse välislepingu sätteid.

(3) Käesoleva seaduse sätted ei kitsenda teiste intellektuaalse omandi valdkonnas vastuvõetud eri seaduste kohaldamist.[9.12.1999]

§ 3. Autoriõiguse seaduse kehtivus

(1) Autoriõiguse seadust kohaldatakse teostele:

- 1) mille autoriks on Eesti Vabariigi kodanik või Eesti Vabariigis alaliselt elav isik;
- 2) mis on esmakordselt avaldatud Eesti Vabariigi territooriumil või mis on avaldamata, kuid asuvad Eesti Vabariigi territooriumil, sõltumata teoste looja kodakondsusest või alalisest elukohast;
- 3) mida tuleb kaitsta vastavalt Eesti Vabariigi välislepingule.

(2) Teostele, mis on esmakordselt avalikustatud välisriigis või mis on avalikustamata, kuid asuvad välisriigi territooriumil ja mille autoriks on isik, kelle alaline elukoht või asukoht on välisriigi territooriumil, ning millele ei laiene käesoleva paragrahvi 1. lõike punkt 3, kohaldatakse käesolevat seadust ainult juhul, kui see riik garanteerib samasuguse kaitse Eesti Vabariigi autorite teostele ja teostele, mis on esmakordselt avaldatud Eesti Vabariigis.

(3)[kehtetu – 9.12.1999][9.12.1999]

II peatükk

AUTORIÕIGUSEGA KAITSTAVAD TEOSSED

§ 4. Teosed, millele tekib autoriõigus

(1) Autoriõigus tekib kirjandus-, kunsti- ja teadusteostele.

(2) Teoseks käesoleva seaduse tähenduses loetakse mis tahes originaalset tulemust kirjanduse, kunsti või teaduse valdkonnas, mis on väljendatud mingisuguses objektiivses vormis ja on selle vormi kaudu tajutav ning reprodutseeritav kas vahetult või mingi tehnilise vahendi abil. Teos on originaalne, kui see on autori enda intellektuaalse loomingu tulemus.

(3) Teosed, millele tekib autoriõigus, on:

- 1) ilukirjandus-, publitsistika-, poliitika-, haridusalased jms kirjalikud teosed;
- 2) teaduslikud ja populaarteaduslikud kirjalikud ja kolmemõõtmelised teosed (monograafiad, artiklid, teadusliku töö aruanded, plaanid, skeemid, maketid, mudelid, testid jms);
- 3) arvutiprogrammid, mida kaitstakse nagu kirjandusteoseid. Kaitse laieneb arvutiprogrammi mis tahes väljendusvormile;
- 4) kõned, loengud, ettekanded, jutlused jt teosed, mis koosnevad sõnadest ja on väljendatud suuliselt (suulised teosed);
- 5) stsenaariumid ja stsenaariumi plaanid, libretod;
- 6) draama- ja muusikalised draamateosed;
- 7) muusikateosed tekstiga ja ilma tekstita;
- 8) koreograafiateosed ja pantomiimid;
- 9) audiovisuaalsed teosed (§ 33);
- 10)[kehtetu – 9.12.1999]
- 11) maalikunsteosed, graafikateosed, trükikunsteosed, joonistused, illustratsioonid;
- 12) lavastused ja lavakujunduslikud teosed;
- 13) skulptuuriteosed;
- 14) arhitektuurne graafika (joonistused, eskiisid, skeemid, joonised, plaanid, projektid jm), projekti sisu lahtimõtestavad seletuskirjad, tekstilisad, programmid, arhitektuursed plastikateosed (mudelid, maketid jm), arhitektuuri- ja maastikuarhitektuuriteosed (hooned, rajatised, pargid, haljasalad jm), linnaehitusansamblid ja kompleksid;
- 15) tarbekunsteosed;
- 16) disaini- ja moekunsteosed;
- 17) fotograafiateosed ja fotograafiaga analoogilisel viisil saadud teosed, slaidid ja slaidifilmid;
- 18) kartograafiateosed (topograafilised, geograafilised, geoloogilised jt kaardid, atlased, maketid);
- 19) õigusaktide projektid;
- 19¹) standardid ja standardite kavandid;
- 20) arvamused, retsensioonid, eksperthinnangud jms;
- 21) tuletatud teosed, see on teose tõlge, algse teose kohandus (adaptsioon), töötlus (arranžeerimine) ja teose muu töötlus;
- 22) teoste kogumikud ja informatsiooni kogumikud (sealhulgas andmebaasid).
Andmebaas käesoleva seaduse tähenduses on süstemaatiliselt või meetoodiliselt korrastatud iseseisvate teoste, andmete või muu materjali kogu, mis on individuaalselt kättesaadav elektrooniliste või muude vahendite abil. Andmebaasi mõiste ei hõlma selle tegemiseks ega käivitamiseks vajaminevat arvutiprogrammi. Käesoleva seaduse alusel kaitstakse autoriõigusega andmebaasi, mis oma sisu valiku ja korralduse tõttu on autori enda intellektuaalse loomingu tulemus, ning ei kohaldata mingit muud kriteeriumi;
- 23) muud teosed.

(4) Autoril tekib autoriõigus ka teose loomise vaheetappide resultaatidele (eskiis, visand, plaan, joonis, peatükk, arvutiprogrammi loomise lähtematerjal jms), kui need vastavad käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatule.

(5) Teose originaalne pealkiri (nimetus) kuulub kaitsmisele teosega võrdsel alusel.

(6) Teose kaitstust autoriõigusega eeldatakse, välja arvatud juhul, kui käesolevast seadusest või muudest autoriõigusaktidest tulenevalt esineb seda välistav ilmne asjaolu. Tõendamiskohustus lasub teose autoriõigusega kaitstuse vaidlustajal.[21.01.1999; 22.02.1999; 9.12.1999]

§ 5. Intellektuaalse tegevuse tulemused, millele käesolevat seadust ei kohaldata

Käesolevat seadust ei kohaldata:

- 1) ideedele, kujunditele, mõistetele, teooriatele, protsessidele, süsteemidele, meetoditele, kontseptsioonidele, printsiipidele, avastistele, leiutistele jms intellektuaalse tegevuse resultaatile, mis on kirjeldatud, selgitatud või muul viisil väljendatud teoses;
- 2) rahvaloominguteoste;
- 3) õigusaktidele ja haldusdokumentidele (seadused, seadlused, määrused, põhimäärused, juhendid, käskkirjad) ning nende ametlikele tõlgetele;
- 4) kohtulahenditele ning nende ametlikele tõlgetele;
- 5) riigi ametlikele sümbolitele ja organisatsioonide sümbolile (lipud, vapid, ordenid, medalid, märgid jne) ning rahamärkidele;
- 6) päevauudistele;
- 7) faktidele ja andmetele;
- 8) ideedele ja põhimõtetele, millele rajanevad arvutiprogrammi elemendid, kaasa arvatud programmi kasutajaliidese aluseks olevad ideed ja põhimõtted.[9.12.1999]

§ 6. Autoriõiguse tekkimine, sõltumata teose eesmärgist, väärtusest, väljendusvormist ja fikseerimise viisist

Teose eesmärk, väärtus, konkreetne väljendusvorm või fikseerimise viis ei saa olla aluseks autoriõiguse mittetunnustamisele.

§ 7. Autoriõiguse tekkemoment

- (1) Autoriõigus teosele tekib teose loomisega.
- (2) Teos loetakse looduks hetkel, mil see on väljendatud mingis objektiivses, tajumist ja reprodutseerimist või fikseerimist võimaldavas vormis.
- (3) Autoriõiguse tekkimiseks ning teostamiseks ei nõuta teose registreerimist, deponeerimist või muude formaalsuste täitmist.[9.12.1999]

§ 8. Autoriõigus avalikustamata ja avalikustatud teostele

Autoriõigus tekib nii avalikustamata kui ka avalikustatud (avaldatud, avalikult esitatud, üldsusele näidatud ja üldsusele edastatud) teostele. Üldsuseks loetakse määramata isikute ringi väljaspool perekonda ja lähimat tutvusringkonda.[9.12.1999]

§ 9. Avaldatud teosed

(1) Teos loetakse avaldatuks, kui teos või teose mis tahes vormis reprodutseeritud koopiad on autori nõusolekul antud üldsusele kasutamiseks koguses, mis võimaldab üldsusel sellega tutvuda või seda omandada. Teose avaldamiseks loetakse muu hulgas teose trüki väljaandmist, teose eksemplaride panemist müügile, jaotamist, laenutamist, rentimist ja muul viisil tasuta või tasu eest kasutada andmist.

(1¹)–(1²)[kehtetud – 9.12.1999]

- (2) Teos loetakse avaldatuks, kui see on salvestatud arvutisüsteemi, mis on üldsusele avatud.
- (3) Teose avaldamiseks ei loeta draamateose ja muusikalise draamateose ning muusikateose esitamist, audiovisuaalse teose demonstreerimist, kirjandusteose avalikku esitamist, kirjandus- ja kunstiteose edastamist raadios ja televisioonis või teose edastamist kaabellevivõrgu kaudu, kunstiteose eksponeerimist ja arhitektuuriteose ehitamist, välja arvatud käesoleva paragrahvi 2. lõikes toodud juhul.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 10. Avalikult esitatud, üldsusele näidatud ja üldsusele edastatud teosed

- (1) Teos loetakse esitatuks, kui see on ette loetud, mängitud, tantsitud, näideldud või muul viisil ette kantud kas vahetult või mis tahes tehnilise vahendi või protsessi vahendusel.
- (2) Teos loetakse näidatuks (eksponeerituks), kui teost või selle koopiat on demonstreeritud kas vahetult või filmi, slaidi, televisiooni või mis tahes muu tehnilise vahendi või protsessi abil.
- (3) Teos loetakse edastatuks, kui see on avalikustatud raadio, televisiooni, satelliidi, kaabellevivõrgu vahendusel või muul viisil, mis ei ole seotud teose koopiade levimisega.
- (4) Teose avalikuks esitamiseks, üldsusele näitamiseks või üldsusele edastamiseks loetakse:

- 1) teose avalikustamist kohas, mis on üldsusele avatud, või ka kohas, mis pole küll laiemale üldsusele avatud, kuid kus viibib määramata arv isikuid väljastpoolt perekonda ja lähimat tutvusringkonda;
- 2) teose edastamist või taasedastamist üldsusele mis tahes tehnilise vahendi või protsessi vahendusel, sõltumata sellest, kas üldsus teost tegelikult tajus või mitte.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 10¹. [kehtetu – 9.12.1999]

§ 10². Üldsusele edastamine satelliidi kaudu

- (1) Satelliidina käesoleva seaduse tähenduses käsitatakse mis tahes sidesatelliiti, mis edastab avalikuks vastuvõtuks mõeldud signaale selleks ettenähtud sagedusaladel, samuti ühest geograafilisest punktist teise geograafilisse punkti toimuva suletud ühendusega signaale edastavat satelliiti tingimusel, et nende signaalide individuaalvastuvõtt nendes geograafilistes punktides on teatud asjaoludel võimalik.
- (2) Üldsusele edastamine satelliidi kaudu käesoleva seaduse tähenduses on akt, mille käigus avalikuks vastuvõtuks ettenähtud programmi sisaldavad signaalid sisestatakse raadio- või televisioonorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel katkematusse sideahelasse satelliidi ja satelliidi maajaama vahel.
- (3) Satelliidi kaudu üldsusele edastamise akt leiab aset ainult selles riigis, kus programmi sisaldavad signaalid sisestatakse raadio- ja televisioonorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel katkematusse sideahelasse satelliidi ja satelliidi maajaama vahel.
- (4) Kodeeritud programmi sisaldavate signaalide puhul on satelliidi kaudu teose üldsusele edastamise tingimuseks üldsuse teavitamine dekodeerimisvahendite olemasolust kas raadio- või televisioonorganisatsiooni poolt või tema nõusolekul.[9.12.1999]

§ 10³. Taasedastamine kaabellevi kaudu

Taasedastamine kaabellevi kaudu käesoleva seaduse tähenduses on üldsusele vastuvõtmiseks ettenähtud tele- või raadioprogrammi samaaegne, muutumatu ja täielik taasedastamine traatside või õhu, sealhulgas satelliidi kaudu üldsusele kättesaadava kaabel- või mikrolainesüsteemi vahendusel.[9.12.1999]

III peatükk TEOSE LOOMISEL TEKKIVAD ÕIGUSED

§ 11. Autoriõiguse sisu

- (1) Teose autoril tekib teose loomisega autoriõigus sellele teosele. Autoriõiguse sisu moodustavad isiklikud õigused ja varalised õigused.
- (2) Autori isiklikud õigused on autori isikust lahutamatud ning ei ole üleantavad.
- (3) Autori varalised õigused on üleantavad kas üksikute õigustena või õiguste kogumina, kas tasu eest või tasuta.
- (4) Autori isiklike ja varaliste õiguste piiramine võib toimuda ainult käesolevas seaduses ettenähtud juhtudel.[9.12.1999]

§ 12. Isiklikud õigused

- (1) Teose autoril on õigus:
 - 1) esineda üldsuse ees teose loojana ja nõuda teose loomise fakti tunnustamist teose autorsuse seostamise teel tema isiku ja nimega teose mis tahes kasutamisel (õigus autorsusele);
 - 2) otsustada, millisel viisil peab olema tähistatud autori nimi teose kasutamisel – kas autori kodanikunimega, autorimärgiga, varjunimega (pseudonüümiga) või ilma nimeta (anonüümselt) (õigus autorinimele);
 - 3) teha ise või lubada teha teistel isikutel teoses endas, tema pealkirjas (nimetuses) või autorinime tähistuses mis tahes muudatusi ning õigus vaidlustada ilma autori nõusolekuta tehtud muudatusi (õigus teose puutumatussele);
 - 4) lubada lisada oma teosele teiste autorite teoseid (illustratsioone, eessõnasid, järelsõnasid, kommentaare, selgitusi, uusi osasid jms) (õigus teose lisadele);
 - 5) vaidlustada mis tahes moonutusi ja teisi ebatäpsusi teoses endas, selle pealkirjas või autorinime tähistamises ning autorile või tema teosele antud hinnanguid, mis kahjustavad autori au ja väärikust (õigus autori au ja väärikuse kaitsele);
 - 6) otsustada, millal teos on valmis üldsusele esitamiseks (õigus teose avalikustamisele);
 - 7) oma avalikustatud teost täiendada ja parandada (õigus teose täiendamisele);
 - 8) nõuda teose kasutamise lõpetamist (õigus teos tagasi võtta);
 - 9) nõuda oma autorinime kõrvaldamist kasutatavalt teoselt.

- (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 7, 8 ja 9 fikseeritud õiguste teostamine toimub autori kulul ning autor on kohustatud hüvitama kahju, mis tekib isikul, kes teost kasutas.[9.12.1999]

§ 13. Varalised õigused

- (1) Autorile kuulub ainuõigus igal moel ise oma teost kasutada, lubada ja keelata oma teose samaviisilist kasutamist teiste isikute poolt ja saada tulu oma teose sellisest kasutamisest, välja arvatud käesoleva seaduse IV peatükis ettenähtud juhud. Sealhulgas kuulub autorile õigus lubada ja keelata:
- 1) reprodutseerida oma teost (õigus teose reprodutseerimisele). Reprodutseerimiseks loetakse ühe või mitme ajutise või alalise koopia tegemist teosest või teose osast mis tahes vormis või mis tahes viisil;
 - 2) levitada oma teost või selle koopiaid (õigus teose levitamisele). Levitamiseks loetakse teose või selle koopia omandiõiguse üleandmist (müümist, kinkimist jne) või üldsusele kasutada andmist mis tahes viisil, sealhulgas rentimist või laenutamist, välja arvatud arhitektuuriteose ja tarbekunstiteose rentimine ja laenutamine. Käesolevas punktis nimetatud õigus lõpeb ja teose koopiaid võib edasi levitada autori nõusolekuta juhul, kui autor või õiguste valdaja on teose koopia müünud, välja arvatud käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud juhud; 3)[kehtetu – 9.12.1999]
 - 4) tõlkida oma teos (õigus teose tõlkimisele);
 - 5) teha teosest kohandusi (adaptsioone), töötlusi (arrangeeringuid) ja teisi töötlusi (õigus teose töötlemisele);
 - 6) koostada ja välja anda oma teoste kogumikke ja süstematiseerida oma teoseid (õigus teoste kogumikele);
 - 7) teost avalikult esitada kas elavas või tehniliselt vahendatud ettekandes (õigus avalikule esitamisele);
 - 8) teost üldsusele näidata (õigus teose eksponeerimisele). Teose eksponeerimine tähendab teose või tema koopia näitamist kas vahetult või filmi, slaidi, televisiooni või mis tahes muu tehnilise vahendi või protsessi abil;
 - 9) edastada teos raadio, televisiooni, kaabellevivõrgu, satelliidi ja muude tehnikavahendite vahendusel (õigus teose edastamisele);
 - 10) teostada oma arhitektuurne projekt seaduses ettenähtud korras;
 - 11) teostada oma disaini-, tarbekunstiteose jms projekt.

(2) Autorile kuulub ainuõigus lubada või keelata oma teose koopia rentimist ja laenutamist üldsusele ka juhul, kui õigus teose levitamisele on lõppenud (1. lõike punkt 2), välja arvatud käesoleva paragrahvi 6. lõikes sätestatud juhud.

(3) Rentimine käesoleva seaduse tähenduses on teose, selle koopia või käesolevas seaduses nimetatud muu resultaadi andmine ajutiseks kasutamiseks otsese või kaudse varalise või ärilise kasu saamise eesmärgil.

(4) Laenutamine käesoleva seaduse tähenduses on teose, selle koopia või käesolevas seaduses nimetatud muu resultaadi andmine ajutiseks kasutamiseks üldsusele avatud asutuse kaudu otsese või kaudse varalise või ärilise kasu saamise eesmärgita.

(5) Andmebaasi koopia esmane müük vastavalt käesoleva paragrahvi 1. lõike punktile 2 lõpetab õiguse kontrollida selle andmebaasi koopia edasist müüki.

[Lõige 6 jõustub 1.01.2002]

(6) Autoril ei ole õigust keelata oma teose koopia laenutamist avalikest raamatukogudest, kuid autoril on õigus seaduses sätestatud korras saada õiglast tasu sellise laenutamise eest. Avalike raamatukogude nimekirja, millest laenutamisel tasu makstakse, tasu suurus, väljamaksmise tingimused ja kord kehtestatakse Vabariigi Valitsuse poolt.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 13¹. Autori varaliste õiguste teostamine

(1) Autor teostab oma varalisi õigusi kas iseseisvalt või kollektiivse esindamise organisatsioonide (IX peatükk) kaudu.

(2) Teose avalik esitamine võib toimuda ainult juhul, kui teose avalikku esitamist korraldab isik on saanud autorilt, tema õigusjärglaselt või autorit esindavalt kollektiivse esindamise organisatsioonilt eelnevalt loa (litsentsi) teose avalikuks esitamiseks. Kui teose avalikku esitamist korraldab üheaegselt mitu isikut, siis vastavalt isikute omavahelisele kokkuleppele taotleb loa üks nendest.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes ettenähtud kord kehtib ka juhul, kui teost kavatakse avalikult esitada tehnilise vahendi (plaadi-, kasseti- või CD-mängija jms) vahendusel üldsusele avatud kohas.

(4) Teose edastamine raadio, televisiooni, kaabellevivõrgu, satelliidi või muude tehnikavahendite vahendusel võib toimuda ainult juhul, kui teost edastab isik on saanud autorilt, tema õigusjärglaselt või autorit esindavalt kollektiivse esindamise organisatsioonilt eelnevalt loa (litsentsi) teose edastamiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes ettenähtud kord kehtib ka juhul, kui käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud viisil edastatud teost kavatakse esitada raadio, televisiooni või kaabellevivõrgu vahendusel üldsusele avatud kohas või sellisel viisil, et isikud saavad teoseid kasutada nende poolt individuaalselt valitud kohas ja ajal.

(6) Üldsusele avatud kohaks käesoleva paragrahvi 3. ja 5. lõike tähenduses loetakse territoorium, ehitised või ruum, mis on avalik asi või mis on antud üldiseks kasutamiseks või kuhu sellise koha omanik või valdaja võimaldab sissepääsu individuaalselt (tänav, väljak, park, spordirajatis, lauluväljak, turg, puhkeala, teater, kino, klubi, diskoteek, kauplus, toitlustusäri, teenindusettevõtte, ühissõiduk, hotell, motell jms).[9.12.1999]

§ 14. Autori õigus saada autoritasu

- (1) Autoril on õigus saada tasu teose kasutamise eest teiste isikute poolt (autoritasu), välja arvatud käesoleva seadusega ettenähtud juhud.
- (2) Autoritasu, sealhulgas rendi suurus, selle kogumise ja väljamaksmise kord, määratakse kindlaks autori ja teose kasutaja vahelise kokkuleppega (lepinguga) või autori volitusel autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni või muu isiku ja teose kasutaja vahelise kokkuleppega käesoleva seaduse § 76 3. lõikes ning § 77 3. lõikes sätestatud erisusi arvestades.
- (3) Kuni ei ole saavutatud käesoleva paragrahvi 2. lõikes märgitud kokkulepet, on teose kasutamine keelatud.
- (4) Kui pooled on autoritasus kokku leppinud, kuid kohustatud pool ei täida tähtpäevaks temal lasuvat kohustust osaliselt või täielikult, peab kohustatud pool teose kasutamise lõpetama, kui ei ole õigustatud poolega kokku lepitud teisiti.
- (5) Käesoleva paragrahvi 4. lõikes sätestatu eiramine loetakse teose kasutamiseks ilma autori või tema õiguste valdaja loata.
- (6) Kui autor on audiovisuaalse teose produtsendile üle andnud (loovutanud) oma varalised õigused või andnud loa (litsentsi) audiovisuaalse teose originaali või koopiat kasutada (sealhulgas rentida) või sellist õiguste üleandmist või loa andmist eeldatakse, jääb autorile õigus saada õiglast tasu televisiooniorganisatsioonilt, rendile andjalt või muult isikult, kes audiovisuaalset teost kasutab. Kokkulepe loobumise kohta õigusest saada õiglast tasu on kehtetu.
- (7) Kui autor on fonogrammitootjale üle andnud (loovutanud) õiguse või andnud loa (litsentsi) fonogrammi koopiat rentida või sellist õiguste üleandmist või loa andmist eeldatakse, jääb autorile õigus saada sellise rentimise eest rendile andjalt õiglast tasu. Kokkulepe loobumise kohta õigusest saada õiglast tasu on kehtetu.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 15. Tasu kujutava kunsti teose edasimüümise eest

- (1) Kujutava kunsti teose originaali edasimüümisel avalikul enampakkumisel (oksjonil), kaubandus- või kunstiorganisatsioonide kaudu on teose autoril õigus saada viis protsenti müügisummast.
- (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud autoritasu tuleb teose edasimüüki korraldanud isikul kanda autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni pangakontole tervikuna hiljemalt kümnendal päeval müügi toimumise päevast arvates.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 16. Autoriõigus ja omandiõigus

- (1) Autoriõigus teosele kuulub autorile või tema pärijale sõltumata sellest, kellel on omandiõigus sellele materiaalsele objektile, milles teos on väljendatud. Autori või tema pärija varaliste õiguste teostamise viis määratakse kindlaks autori või tema pärija ja omaniku vahelise kokkuleppega.
- (2) Kujutava kunsti teose autoril on õigus nõuda oma teosest koopiat valmistamiseks juurdepääsu teose originaalile, mis on teise isiku omanduses või tiitlipärasel valduses.
- (3) Omaniku nõusolekul võib autor parandada, täiendada või muul viisil ümber töötada oma kujutava kunsti teost, arhitektuuri-, tarbekunsti-, disaini- jms teost.

IV peatükk

AUTORI VARALISTE ÕIGUSTE TEOSTAMISE PIIRAMINE (TEOSE VABA KASUTAMINE)

1. PÕHISÄTTED

§ 17. Autori varaliste õiguste piiramine

Erandina käesoleva seaduse §-dest 13–15, kuid tingimusel, et see ei ole vastuolus teose tavapärase kasutamisega või ei kahjusta põhjendamatult autori seaduslikke huve, on lubatud teose kasutamine autori nõusolekuta ja autoritasu maksimiseta ainult käesoleva seaduse §-des 18–25 otseselt ettenähtud juhtudel.[9.12.1999]

§ 18. Teose vaba kasutamine isiklikeks vajadusteks

- (1) Autori nõusolekuta ja autoritasu maksimiseta on lubatud teise isiku õiguspäraselt avaldatud teose reprodutseerimine isiklikeks vajadusteks.
- (2) Ei ole lubatud reprodutseerida isiklikeks vajadusteks ilma autori nõusolekuta ja autoritasu maksimiseta:
 - 1) arhitektuuriteoseid hoonetena või muude analoogiliste rajatistena;
 - 2) piiratud tiraažiga kujutava kunsti teoseid;
 - 3) elektroonilisi andmebaase;
 - 4) arvutiprogramme, välja arvatud käesoleva seaduse §-des 24 ja 25 ettenähtud juhud;

5) muid teoseid juhul, kui see on vastuolus teose kasutamisega või kitsendab autori seaduslikke huvisid.

(3) Audiovisuaalset teost või teose helisalvestist on lubatud kasutada isiklikeks vajadusteks käesoleva seaduse §-des 26 ja 27 ettenähtud korras.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõige ei laiene juriidilistele isikutele.[9.12.1999]

2. TEOSE KASUTAMINE AUTORI NÕUSOLEKUTA JA TASU MAKSMISETA

§ 19. Teose vaba reprodutseerimine teaduslikel, hariduslikel, informatsioonilistel, õigusemõistmise ja halduslikel eesmärkidel

Autori nõusolekuta ja autoritasu maksmiseta, kuid kasutatud teose autori nime või nimetuse, kui see on teosel näidatud, teose pealkirja (nimetuse) ning avaldamisallika kohustusliku äranäitamise on lubatud:

1) õiguspäraselt avaldatud teoste refereerimine ja tsiteerimine motiveeritud mahus ja järgides refereeritava või tsiteeritava teose kui terviku mõtte õige edasiandmise kohustust, sealhulgas ajalehtede ja ajakirjade artiklite refereerimine ja tsiteerimine ajakirjandusest ülevaate andmise eesmärgil;

2) õiguspäraselt avaldatud teose või selle osa kasutamine illustreeriva materjalina õppe- või teaduslikel eesmärkidel nende eesmärkidega motiveeritud mahus ja tingimusel, et selline kasutamine ei taotle ärilisi eesmärke;

3) ajalehtedes, ajakirjades jm perioodilistes väljaannetes õiguspäraselt avaldatud artiklite ja avaldatud teostest katkendite reprograafiline reprodutseerimine eranditult õppe- ja teaduslikel eesmärkidel haridus- ja teadusasutustes, mille tegevus ei taotle ärilisi eesmärke;

3¹) ajalehtedes, ajakirjades jm perioodilistes väljaannetes päevakajalisel majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal avaldatud artiklite reprodutseerimine ja levitamine ajakirjanduses või samal teemal eetrisse antud raadio- ja televisioonisaadete edastamine üldsusele raadio, televisiooni või kaabellevi vahendusel, välja arvatud juhud, kui teose autor või autoriõiguse valdaja on sellise reprodutseerimise või edastamise õiguse sõnaselgelt endale jätnud;

3²) päevasündmuste kajastamisel nende sündmuste käigus nähtud või kuulnud kirjandus- ja kunstiteoste osaline reprodutseerimine ja üldsusele edastamine fotograafia, kino, raadio ja televisiooni ning kaabellevivõrgu vahendusel, kuid sellises vormis ja ulatuses, mis vastab päevasündmuste kajastamise vajadustele;

4)–6)[kehtetud – 21.01.1999]

7) avalikult peetud kõnede, ettekannete, jutluste, kohtukõnede jms suuliste teoste reprodutseerimine ajakirjanduses, kinos, raadios, televisioonis või kaabellevivõrgu vahendusel päevasündmuste kohta informatsiooni edasiandmise eesmärgil ulatuses, mis vastab sellise informatsiooni edasiandmise vajadustele. Käesolevas punktis nimetatud avalikult esitatud teoste kogumike väljaandmise õigus kuulub autorile;

8) teose reprodutseerimine õigusemõistmise või haldustegevuse käigus või avaliku julgeoleku tagamise eesmärgil ulatuses, mis vastab õigusemõistmise või haldusfunktsioonide teostamise või avaliku julgeoleku tagamise eesmärkidele;

9) avalikustatud teoste väljaandmine reljeefses punktikirjas või muul tehnilisel viisil pimedate jaoks, välja arvatud teosed, mis on spetsiaalselt loodud pimedate jaoks sellistel viisidel reprodutseerimiseks.[9.12.1999]

§ 20. Teose reprodutseerimine raamatukogu, arhiivi või muuseumi poolt

(1) Autori nõusolekuta ja autoritasu maksmiseta on lubatud reprodutseerida raamatukogu, arhiivi või muuseumi kogus või kollektsioonis olevat teost ühe koopiana, selleks et:

1) asendada kadunud, hävinud või kasutamiskõlbmatuks muutunud teos või selle koopia või, sellise ohu tõenäosuse korral, teha koopia teose säilimise tagamiseks. Oht on tõenäoline, kui teos või selle koopia on raamatukogus, arhiivis või muuseumis ainueksplarina ning selle laenutamise või eksponeerimise lõpetamine on vastuolus raamatukogu, arhiivi või muuseumi põhikirjaliste ülesannetega;

2) asendada mõne teise raamatukogu, arhiivi või muuseumi püsikollektsiooni kuulunud teos või selle koopia juhul, kui see on kadunud, hävinud või muutunud kasutamiskõlbmatuks.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud teose reprodutseerimine on lubatud tingimusel, et antud raamatukogu, arhiivi või muuseumi tegevus ei taotle otsest ega kaudset majanduslikku kasu ja on võimatu omandada teose uut koopiat.

(3) Raamatukogul, arhiivil või muuseumil on õigus reprodutseerida oma kogusse või kollektsiooni kuuluvat teost või selle osa füüsilise isiku tellimuse alusel isiklikeks vajadusteks kasutamise eesmärgil (§ 18 1. lõige).

(4) Raamatukogul, arhiivil või muuseumil on õigus reprodutseerida oma kogusse või kollektsiooni kuuluvat teost või selle osa kohtu või riigiasutuse tellimuse alusel käesoleva seaduse § 19 punktis 8 ettenähtud eesmärkidel.

(5) Käesoleva paragrahvi 3. ja 4. lõikes ettenähtud tegevus ei või toimuda ärilisel eesmärgil.[9.12.1999]

§ 20¹. Üldsusele külastamiseks avatud kohtades asuvate teoste kujutiste vaba kasutamine

Autori nõusolekuta ja autoritasu maksmiseta on lubatud üldsusele külastamiseks avatud kohtades alaliselt asuva arhitektuuriteose, kujutava kunsti teose, tarbekunstiteose ja fotograafiateose reprodutseerimine ükskõik millisel viisil peale mehaanilise kontaktkooperimise ja selle teose kujutise edastamine üldsusele, välja arvatud juhul, kui selline teos moodustab kujutise põhimotiivi ja seda kavatakse kasutada otsesel ärilisel eesmärgil. Kui käesolevas lõikes sätestatud teosel on nimetatud autori nimi, tuleb see lisada kujutise üldsusele edastamisel.[9.12.1999]

§ 21.[kehtetu – 21.01.1999]

§ 22. Teose vaba avalik esitamine

Autori nõusolekuta ja autoritasu maksmiseta, kuid kasutatud teose autori nime või nimetuse, kui see on teosel näidatud, kohustusliku äranäitamisega on lubatud teose avalik esitamine õppeasutustes vahetus õppeprotsessis nende asutuste õpetava personali ja õpilaste poolt ning tingimusel, et kuulajaskonna või vaatajaskonna moodustavad õpetav personal ja õpilased või teised isikud (lapsevanemad, eestkostjad, hooldajad jne), kes on otseselt seotud õppeasutusega, kus teost avalikult esitatakse.

§ 23. Teose ajutise salvestise kasutamine raadio ja televisiooni poolt

(1) Autori nõusolekuta ja täiendava autoritasu maksmiseta on raadiol ja televisioonil lubatud teha ajutine salvestis teoselt, millele tal on eetrisseandmise õigus, tingimusel, et selline salvestis tehakse raadio ja televisiooni oma tehniliste vahenditega ja enda poolt kasutamiseks.

(2) Raadio ja televisioon on kohustatud käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud salvestise hävitama 30 päeva möödumisel selle tegemisest, kui selliselt salvestatud teose autoriga ei ole kokku lepitud teisiti.

(3) Käesolevas paragrahvis ettenähtud ajutine salvestis ei kuulu hävitamisele juhul, kui sellel on suur kultuurilooline väärtus. Nimetatud juhul kuulub salvestis säilitamisele raadio ja televisiooni arhiivis kui eranditult dokumentaalset iseloomu omav teos ilma selleks autorilt nõusolekut küsimata. Arhiivis säilitamisele kuuluvate teoste kohta teeb otsuse raadio- ja televisiooniorganisatsioon, vaidluse korral aga riigiarhivaar.[25.03.1998; 21.01.1999]

§ 24. Arvutiprogrammi vaba kasutamine

(1) Kui lepinguga ei ole ette nähtud teisiti, on arvutiprogrammi õiguspärasel kasutajal õigus ilma programmi autori nõusolekuta ja täiendava autoritasu maksmiseta programmi reprodutseerida, tõlkida, kohandada (adaptsioon) ning muul viisil ümber töötada ja saadud tulemusi reprodutseerida tingimusel, et see on vajalik: 1) programmi kasutamiseks seadmel või seadmetel, ulatuses ja eesmärkidel, milleks programm omandati; 2) programmis esinevate vigade parandamiseks.

(2) Arvutiprogrammi õiguspärasel kasutajal on ilma programmi autori või tema õigusjärglase nõusolekuta ja täiendava autoritasu maksmiseta õigus teha programmist varukoopia tingimusel, et see on vajalik arvutiprogrammi kasutamiseks või kadunud, hävinud või kasutamiskõlbmatuks muutunud programmi taastamiseks.

(3) Arvutiprogrammi õiguspärasel kasutajal on õigus ilma programmi autori nõusolekuta ja täiendava autoritasu maksmiseta jälgida, uurida või katsetada arvutiprogrammi toimimist eesmärgil selgitada välja programmelemendi aluseks olnud ideed ja põhimõtted juhul, kui ta teeb seda programmi laadimise, esitamise, käitamise, ülekandmise või talletamise käigus, mille tegemiseks ta on õigustatud.

(4)[kehtetu – 9.12.1999]

(5) Lepingu tingimus, mis piirab käesoleva paragrahvi 2. või 3. lõikes nimetatud õiguste teostamist, on tühine.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 25. Arvutiprogrammi vaba pöördprojekteerimine (dekompileerimine)

(1) Arvutiprogrammi õiguspärasel kasutajal on õigus ilma programmi autori nõusolekuta ja täiendava autoritasu maksmiseta reprodutseerida programmi ning seda tõlkida juhul, kui see on hädavajalik informatsiooni saamiseks algsest programmist sõltumatult loodud programmi ühilduvuse tagamiseks teiste programmidega, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) seda teeb programmi õiguspärane kasutaja või tema ülesandel mõni teine vastavat luba omav isik;
- 2) programmide ühilduvust tagav informatsioon ei ole olnud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud isikutele eelnevalt kättesaadav;
- 3) selline tegevus piirdub algse programmi osadega, mis on vajalikud ühilduvuse tagamiseks.

(2) Informatsiooni, mis on saadud käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud tegevusega, ei tohi:

- 1) kasutada muuks otstarbeks kui sõltumatult loodud programmi ühilduvuse tagamiseks;
- 2) üle anda kolmandatele isikutele, välja arvatud juhul, kui see on vajalik sõltumatult loodud programmi ühilduvuse tagamiseks;
- 3) kasutada oma olemuselt sarnase programmi arendamiseks, tootmiseks, realiseerimiseks või muude algse programmi autori autoriõigust rikkuvate tegude sooritamiseks.

(3) Lepingu tingimus, mis piirab käesolevas paragrahvis nimetatud õiguste teostamist, on tühine.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 25¹. Andmebaasi vaba kasutamine

Andmebaasi või selle koopia õiguspärasel kasutajal on õigus ilma autori nõusolekuta ja täiendavat autoritasu maksmata teostada kõiki tegusid, mis on vajalikud juurdepääsuks andmebaasi sisule ja selle sisu tavapäraseks kasutamiseks. Kui nimetatud isik on õigustatud kasutama andmebaasi ainult osaliselt, kohaldatakse käesolevas paragrahvis sätestatud ainult andmebaasi või selle koopia vastava osa suhtes. Lepingu tingimus, mis piirab nimetatud õiguse teostamist, on tühine.[9.12.1999]

3. TEOSE KASUTAMINE AUTORI NÕUSOLEKUTA, KUID TASU MAKSMISEGA

§ 26. Audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise kasutamine isiklikeks vajadusteks

(1) Autori nõusolekuta on lubatud reprodutseerida audiovisuaalset teost või teose helisalvestist kasutaja enda isiklikeks vajadusteks (teaduslikuks uurimistööks, õppetööks jms). Autoril, aga samuti teose esitajal ja fonogrammitootjal on õigus saada õiglast tasu teose või fonogrammi sellise kasutamise eest (§ 27).

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõige ei laiene juriidilistele isikutele.

§ 27. Tasu audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise kasutamise eest isiklikeks vajadusteks

(1) §-s 26 ettenähtud teoste kasutamise kompenseerimiseks autoritele, aga samuti teoste esitajatele ja fonogrammitootjatele maksavad isiklikuks reprodutseerimiseks mõeldud salvestusseadmete (magnetofonide, videomagnetofonide jms) ja tühjade (salvestuseta) audio- ja videosalvestuseks mõeldud vahendite (lintide, kassetide jms) tootjad ning importijad vastavat tasu, mis jaotatakse õiglaselt autorite, teoste esitajate ja fonogrammitootjate vahel, lähtudes teoste ja fonogrammide kasutamisest.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud tasu võtmise ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

(3) Kultuuriminister määrab igal aastal tasu suuruse, olles selle eelnevalt kooskõlastanud käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud tootjate ja importijatega ning autoreid esindavate kollektiivse esindamise organisatsioonidega.

(3¹) Kultuuriminister kinnitab hiljemalt kolm kuud pärast eelarveaasta lõppu käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud tasu jaotamise, olles selle eelnevalt kooskõlastanud autorite, teoste esitajate ja fonogrammitootjate esindajatega.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud tasu ei võeta salvestusseadmetelt ja tühjadelt (salvestuseta) audio- ja videosalvestuseks mõeldud vahenditelt:

- 1) mis on eksporditud;
- 2) mida kasutatakse professionaalseks salvestamiseks;
- 3) mida kasutatakse salvestiste tegemiseks nägemis- ja kuulmispuuetega inimestele;
- 4) mis on seadustega ettenähtud korras vabastatud tasust.

(5) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud tasu kogujaks määratud autoreid esindaval kollektiivse esindamise organisatsioonil on õigus saada tolli- ja statistikaorganitelt, tootja- ja impordiorganisatsioonidelt kõiki vajalikke andmeid tasu kogumiseks.[9.12.1999]

[Paragrahv 27¹] jõustub 1.01.2002]

§ 27¹. Teose reprograafiline reprodutseerimine

(1) Autoril ja kirjastajal on õigus saada õiglast tasu teose reprograafilise reprodutseerimise (fotokopeerimise või muul analoogilisel meetodil paberile või muule materjalile reprodutseerimise) eest (§ 13 1. lõike punkt 1). Tasu suuruse määramisel arvestatakse teose mahtu, paljundatud koopiade arvu ja ühe koopialehe hinda.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tasu maksavad isikud (seadmete operaatorid), kes paljundavad käesoleva seadusega kaitstud kirjandus-, kunsti- ja teadusteoseid.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud tasu arvestamise, kogumise ja jaotamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tasu kogub kultuuriministri poolt määratud kollektiivse esindamise organisatsioon. Nimetatud organisatsioonil on õigus saada seadmete operaatoritelt kõiki vajalikke andmeid tasu kogumiseks.[9.12.1999]

§ 28. Teose autor

- (1) Autori isiklikud õigused ja varalised õigused kuuluvad algselt teose autorile, kui käesoleva seadusega autori varaliste õiguste osas ei ole ette nähtud teisiti.
- (2) Teose autoriks on füüsiline isik või füüsilised isikud, kes on selle teose loonud.
- (3) Juriidilisele isikule kuulub autoriõigus vaid käesoleva seadusega ettenähtud juhtudel.
- (4) Riigile kuulub autoriõigus vaid käesolevas seaduses ettenähtud juhtudel.[9.12.1999]

§ 29. Autorsuse presumptsioon

- (1) Isiku, kes avaldab teose oma nime all või oma üldtuntud pseudonüümi või autorimärgi all, autorsust presumpeeritakse (eeldatakse), kuni pole tõendatud vastupidist. Tõendamiskohustus lasub autorsuse vaidlustajal.
- (2) Anonüümselt, pseudonüümi või autorimärgi all avalikustatud teose autoril on autoriõigus sellele teosele. Momendini, mil autor avab oma kodanikunime ja tõestab oma autorsust, teostab autori varalisi õigusi teose õiguspäraselt avaldanud isik.
- (3) Autorit käesoleva paragrahvi 2. lõikes ettenähtud juhtudel esindanud isik säilitab tema poolt esindajaks olemise ajal omandatud õigused teose kasutamiseks, kui tema ja autori vahelise kokkuleppega ei ole ette nähtud teisiti.[21.01.1999]

§ 30. Ühine autorsus

- (1) Autoriõigus teosele, mille on loonud kaks või enam isikut oma ühise loomingu tegevusega, kuulub selle autoritele ühiselt.
- (2) Ühise loomingu tegevusega loodud teos võib moodustada ühe jagamatu terviku (ühisautorsus) või koosneda osadest, millest igaühel on samuti iseseisev tähendus (kaasautorsus). Teose osa loetakse iseseisvat tähendust omavaks, kui seda saab kasutada sõltumatult selle teose teistest osadest.
- (3) Igaüks kaasautorile kuulub autoriõigus ka tema poolt loodud iseseisva tähendusega osale teoses ning ta võib kasutada seda teose osa iseseisvalt. Selline kasutamine ei tohi kahjustada teiste kaasautorite õigusi ega olla vastuolus teose kaasautorite poolt ühise kasutamise huvidega.
- (4) Suhted ühiste autorite vahel autoriõiguse teostamisel, sealhulgas autoritasu jagamisel, määratakse kindlaks nende kokkuleppega. Sellise kokkuleppe puudumisel teostavad autoriõigust teosele kõik autorid ühiselt, autoritasu aga jagatakse nende vahel võrdsetes osades.
- (5) Igaüks ühistest autoritest võib pöörduda kohtusse või võtta tarvitusele muid abinõusid ühiselt loodud teose kaitseks ning autoriõiguse rikkumise kõrvaldamiseks.
- (6) Autorite konsulteerimine, administratiivse juhtimise funktsioonide täitmine, teose redigeerimine, graafikute, skeemide jms joonestamine ja muu tehnilise abi osutamine autoritele ei ole aluseks ühise autorsuse tekkimisele.
- (7) Töölepingu alusel oma otseste tööülesannete täitmise korras teose loomisel on autorikollektiivi moodustamisel vaja isiku eelnevat nõusolekut tema autorikollektiivi lülitamiseks. Autorikollektiivi töös osalemisest keeldumist mõjuvatel põhjustel ei loeta töödistsipliini rikkumiseks.

§ 31. Autoriõigus kollektiivsele teosele

- (1) Kollektiivseks teoseks loetakse teost, mis koosneb erinevate autorite kaastöödest, mis on ühendatud ühtseks tervikuks füüsilise või juriidilise isiku poolt tema initsiatiivil ja juhtimisel ning mis antakse välja selle füüsilise või juriidilise isiku nime või nimetuse all (teatmeteosed, teaduslik kogumik, ajaleht, ajakiri ja teised perioodilised või jätkuväljaanded jms).
- (2) Autoriõigus kollektiivsele teosele kuulub isikule, kelle initsiatiivil ja juhtimisel selline teos loodi ja kelle nime või nimetuse all see välja anti, kui lepinguga pole ette nähtud teisiti.
- (3) Kollektiivsesse teosesse võetud teoste (kaastööde) autoritele kuulub autoriõigus oma teosele ning nad võivad oma teoseid kasutada iseseisvalt, kui lepinguga ei ole kindlaks määratud teisiti. Kaastööde autoreid ei loeta ühisteks autoriteks.

§ 32. Autoriõigus töökohustuste täitmise korras loodud teosele

(1) Töölepingu alusel või avalikus teenistuses oma otseste tööülesannete täitmise korras loodud teose autoril tekib autoriõigus sellele teosele, kuid autori varalised õigused teose kasutamiseks tööülesannetega ettenähtud eesmärgil ja piirides lähevad üle tööandjale, kui lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Autor võib iseseisvalt kasutada oma otseste tööülesannete täitmise korras loodud teost tööülesannetega ettenähtud eesmärgil ainult tööandja eelneval nõusolekul, näidates ära tööandja nime või nimetuse. Sellisel juhul on autoril õigus saada autoritasu teose kasutamise eest.

(3) Autor võib iseseisvalt kasutada oma tööülesannete täitmise korras loodud teost eesmärgil, mis ei ole tema tööülesannetega ette nähtud, kui töölepingus ei ole ette nähtud teisiti. Sellisel teose kasutamisel tuleb ära näidata tööandja nimi või nimetus.

(4) Õigusaktides ettenähtud juhtudel makstakse tööülesannete täitmise korras loodud teose autorile lisaks töötasule (palgale) ka autoritasu teose kasutamise eest. Autoritasu maksmine võidakse ette näha ka tööandja ja autori vahelise kokkuleppega.

(5) Arvutiprogrammi autoril või andmebaasi autoril, kes loob programmi või andmebaasi oma tööülesannete täitmise käigus või järgides tööandjalt saadud juhiseid, tekib autoriõigus sellele programmile või andmebaasile, kuid tööandjale kuulub ainultentsents kõigi varaliste õiguste teostamiseks, kui lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

(6) Varalised õigused avalikus teenistuses loodud teosele lähevad üle riigile, kui lepingus ei ole ette nähtud teisiti. Neid õigusi teostab see riigiasutus, kelle ülesandel, tellimisel või juhendamisel teos loodi.[9.12.1999]

§ 33. Autoriõigus audiovisuaalsele teosele

(1) Audiovisuaalseks teoseks loetakse mis tahes teost, mis koosneb korrapäraselt seotud kujutistest koos neid saatvate helidega või ilma helideta, ja mis on ette nähtud näitamiseks vastavate tehniliste vahenditega (kinofilm, telefilm, videofilm jne).

(2) Autoriõigus audiovisuaalsele teosele kuulub sellele autorile või ühistele autoritele – režissöörile, stsenaariumi autorile, dialoogi autorile, muusikateose autorile, kui see teos on loodud spetsiaalselt selle audiovisuaalse teose jaoks, operaatorile ja kunstnikule. Režissööri, stsenaariumi autori, dialoogi autori, operaatori ja kunstniku varalised õigused lähevad üle teose produtsendile, kui lepinguga ei ole kindlaks määratud teisiti. Producersendile ei lähe üle audiovisuaalses teoses kasutatud muusikateose autori varalised õigused, sõltumata sellest, kas see teos on loodud spetsiaalselt selle audiovisuaalse teose jaoks või mitte.

(3) Teose produtsendiks loetakse füüsilist või juriidilist isikut, kelle finantseerimisel või juhtimisel on teos loodud ja kelle nimi on fikseeritud selles audiovisuaalses teoses.

(4) Selle isiku produtsendiks olemist, kelle nimi või nimetus on näidatud audiovisuaalses teoses, presumpeeritakse (eeldatakse), kuni pole tõendatud vastupidist. Tõendamiskohustus lasub produtsendiks olemise vaidlustajal.

(5) Režissöörile, stsenaariumi autorile ja heliloojale, aga samuti stsenaariumi plaani, dialoogi ja diktoriteksti autorile, kunstnikule, operaatorile, koreograafile, helioperaatorile ja teistele audiovisuaalse teose loomises osalenud isikutele kuulub autoriõigus oma teosele, mis moodustab iseseisva tähendusega osa audiovisuaalses teoses ja mida saab kasutada sõltumatult teosest kui tervikust. Sellise teose osas varaliste õiguste teostamine võib toimuda iseseisvalt, kui lepinguga pole ette nähtud teisiti, kuid tingimusel, et selline kasutamine ei kahjusta teose kui terviku kasutamise huvisid.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 34. Kogumiku koostaja autoriõigus

(1) Isikul, kes oma loomingu tegevuse tulemusena materjali valikul või süstematiseerimisel on loonud kogumiku (kogumiku koostajal), tekib autoriõigus sellele kogumikule.

(2) Intellektuaalse tegevuse tulemusi, millele käesolevat seadust ei kohaldata (§ 5), võib kogumiku koostaja iseseisvalt süstematiseerida ja ümber töötada.

(3) Teoseid, mille osas autoriõiguse kehtivuse tähtaeg on möödunud, võib kogumiku koostaja iseseisvalt süstematiseerida ja ümber töötada, järgides käesoleva seaduse § 44 sätteid.

(4) Autoriõigusega kaitstavaid teoseid võib süstematiseerida ja lülitada kogumikku kas originaalis või ümbertöötatud kujul vaid teose autori või tema õigusjärglase nõusolekul, välja arvatud käesoleva seaduse IV peatükis ettenähtud juhud. Kogumiku koostaja on kohustatud järgima kogumikku võetud teose autori autoriõigust.

(5) Ühe isiku poolt kogumiku avaldamine ei piira teisi isikuid sama materjali kasutamisel iseseisva kogumiku loomiseks vastavalt käesoleva paragrahvi 1. ja 4. lõike sätetele.

(6) Ühe isiku poolt koostatud kogumiku ümbertöötamine teiste isikute poolt võib toimuda ainult algse kogumiku koostaja autoriõigust järgides.[9.12.1999]

§ 35. Autoriõigus tuletatud teosele

(1) Teise autori teosest tuletatud teose autoril tekib autoriõigus oma teosele.

(2) Tuletatud teose loomine, sealhulgas jutustava teose ümbertöötamine draamateoseks või stsenaariumiks, draamateose või stsenaariumi ümbertöötamine jutustavaks teoseks, draamateose ümbertöötamine stsenaariumiks ja stsenaariumi ümbertöötamine draamateoseks, võib toimuda ainult käesoleva seaduse VII peatükis ettenähtud korras ja algse teose looja autoriõigusi järgides.

(3) Isikul, kes on loonud teise autori teose (algse teose) alusel uue, loominguliselt iseseisva ja algsest teosest sõltumatu teose, tekib autoriõigus sellele teosele. Sellisel juhul tuleb ära näidata algse teose autori nimi, teose pealkiri (nimetus) ja allikas, kus teos on avaldatud.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõike sätteid kohaldatakse ka teostele, mille autorid ei ole teada (rahvaloominguteosed, anonüümsed teosed jms), teostele, mille autoriõigusega kaitsmise tähtaeg on möödunud, ja intellektuaalse tegevuse tulemustele, millele käesolevat seadust ei kohaldata (§ 5).[9.12.1999]

§ 36. Pärija õigused

(1) Autoriõiguse pärimine toimub vastavalt pärimisõiguse üldsätetele kas seaduse või testamendi järgi.

(2) Seadusjärgsele pärijale lähevad autoriõiguse kehtivuse tähtjaks üle käesoleva seaduse §-des 13–15 fikseeritud autori varalised õigused, kui testamendiga ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Kui autor ei ole oma eluajal ette näinud teisiti, lähevad tema isiklikest õigustest pärijale üle:

1) õigus lubada lisada autori teosele teiste autorite teoseid (illustratsioone, eessõnasid, järelsõnasid, kommentaare, selgitusi, uusi osasid jms) (õigus teose lisadele);

2) õigus vaidlustada mis tahes moonutusi, muudatusi ja teisi ebatäpsusi teoses endas, tema pealkirjas (nimetuses) või autorinime tähistamises ning autorile või tema teosele antud hinnanguid, mis kahjustavad autori au ja väärikust (õigus autori au ja väärikuse kaitsele);

3) õigus avalikustada avaldamata teos (õigus teose avalikustamisele).

(4) Autoril on õigus samasuguses korras, millega määratakse testamendi täitja, nimetada isik, kellele ta paneb oma teose puutumatus ja autori au ja väärikuse kaitsmise pärast oma surma. See isik teostab oma volitusi eluaegselt.

(5) Riigile pärimise teel üle läinud autoriõigust teostab Kultuuriministeerium.[9.12.1999]

§ 37. Pärijateks mitteolevate autori õigusjärglaste autoriõigus

Füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes ei ole autori pärijateks, võivad autoriga sõlmitud lepingu alusel või käesolevas seaduses otseselt ettenähtud juhtudel üle minna vaid autori varalised õigused.

VI peatükk AUTORIÕIGUSE AJALINE KEHTIVUS

§ 38. Autoriõiguse kehtivuse tähtaeg

(1) Autoriõigus kehtib autori kogu eluaja jooksul ja 70 aastat pärast tema surma, olenemata kuupäevast, millal teos on õiguspäraselt avalikustatud, välja arvatud käesoleva seaduse §-des 39–42 ettenähtud juhud.

(2)[kehtetu – 9.12.1999]

(2¹) Kui teose päritolumaaks Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni artikli 5 lõike 4 tähenduses on kolmas riik ja teose autor ei ole Eesti kodanik või Eesti Vabariigis alaliselt elav isik, siis kehtib autoriõigus tähtaja jooksul, mille näeb ette päritolumaa seadus, kuid mitte üle käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tähtaja.[9.12.1999]

§ 39. Autoriõiguse kehtivus ühise autorsuse korral

Autoriõigus teosele, mille on loonud kaks või enam isikut oma ühise loomingulise tegevusega (§ 30), kehtib teisi autoreid üleelanud ühise autori eluajal ja 70 aastat pärast tema surma.[9.12.1999]

§ 40. Autoriõiguse kehtivus anonüümselt või pseudonüümi all avalikustatud teosele

Autoriõigus teosele, mis on avalikustatud anonüümselt või pseudonüümi all, kehtib 70 aastat pärast selle teose õiguspäraselt avalikustamist. Kui selle tähtaja jooksul teose autor teeb üldsusele teatavaks oma kodanikunime või teose autorsuse seostamine teose loonud isikuga ei tekita enam kahtlusi, siis kohaldatakse §-de 38 ja 39 sätteid.[9.12.1999]

§ 41. Autoriõiguse kehtivus kollektiivsele teosele, töökohustuste täitmise korras loodud teosele, audiovisuaalsele teosele ja jätkuväljaandele

(1) Autoriõigus kollektiivsele teosele (§ 31) ja töökohustuste täitmise korras loodud teosele (§ 32) kehtib 70 aastat pärast selle teose õiguspärasest avalikustamist.

(1¹) Autoriõigus audiovisuaalsele teosele (§ 33) kehtib 70 aastat pärast viimase teisi autoreid üleelanud autori (režissöör, stsenaariumi autor, dialoogi autor, muusikateose autor, kui see teos on loodud spetsiaalselt selle audiovisuaalse teose jaoks) surma.

(2) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõikes fikseeritud teos ei ole avalikustatud 70 aasta jooksul pärast selle loomist, siis kehtib autoriõigus 70 aastat pärast teose loomist.

(3) Kui teos avaldatakse jätkuväljaandena (köidetena, osadena, annetena, jagudena jne) ja autoriõiguse kehtivuse tähtaega arvestatakse teose õiguspärasest avalikustamisest, siis kehtib autoriõigus igale osale 70 aastat pärast selle osa õiguspärasest avalikustamist.

(4) Kollektiivsesse teosesse, töökohustuste täitmise korras loodud teosesse ja audiovisuaalsesse teosesse võetud iseseisvat tähendust omavate teoste suhtes, mis ei ole avalikustatud anonüümselt või pseudonüümi all, kehtib autoriõigus käesoleva seaduse § 38 1. lõikes sätestatud tähtaja jooksul.[9.12.1999]

§ 42. [kehtetu – 9.12.1999]

§ 43. Autoriõiguse kehtivuse tähtaja kulgemise algus

Käesolevas peatükis ettenähtud tähtaja kulgemine algab autori surma-aastale järgneva aasta (§-d 38 lg 1 ja 39) või teose õiguspärasele avalikustamisele või loomisele järgneva aasta (§ 38 lg 2; §-d 40, 41 ja 42) 1. jaanuarist.

§ 44. Teose autorsuse, autori nime, autori au ja väärkuse ning teose pealkirja tähtajatu kaitse

(1) Isiku konkreetse teose autoriks olemist (teose autorsust), autori nime ning autori au ja väärkust kaitstakse tähtajatult.

(2) Autoriõiguse tähtaja lõppemisel ei ole lubatud teose pealkirja (nimetuse) kasutamine teise autori poolt samaliigilisel teosel, kui selline kasutamine võib kaasa tuua üldsust eksitava autorite samastamise.

§ 45. Teose kasutamine pärast autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemist

Teost, mille suhtes autoriõiguse kehtivuse tähtaeg on lõppenud, võivad vabalt kasutada kõik isikud, järgides käesoleva seaduse § 44 ning muinsuskaitse seaduse (RT I 1994, 24, 391; 1996, 49, 953; 86, 1538; 1997, 93, 1559) sätteid.[9.12.1999]

VII peatükk
TEOSE KASUTAMINE

1. PÕHISÄTTED

§ 46. Teose kasutamine teiste isikute poolt

(1) Teose kasutamist teiste isikute poolt ei lubata teisiti kui autori poolt oma varaliste õiguste üleandmise (loovutamise) korral või autori poolt antud loa (litsentsi) alusel, välja arvatud käesoleva seaduse IV peatükis ettenähtud juhud.

(2) Autori poolt oma varaliste õiguste üleandmine või luba teose kasutamiseks peab olema vormistatud kirjalikult, välja arvatud käesoleva seaduse § 49 2. lõikes ettenähtud juhud.

(3) Autori poolt oma varaliste õiguste üleandmine või loa andmine teose kasutamiseks võib olla piiratud konkreetsete õiguste osas, samuti teose kasutamise eesmärgi, tähtaja, kasutamise territooriumi, ulatuse, viiside ja vahendite osas.

§ 47. Luba (litsents) teose kasutamiseks

(1) Luba (litsents) teose kasutamiseks tähendab võimalust sooritada tegusid autori õiguste piirides.

(2) Loa andmisel võib autor endale jätta samasugused õigused, mille ta andis teisele isikule teose kasutamiseks, ning võimaluse anda samasugused õigused kolmandale isikule (lihtlitsents) või loobuda oma üleantud õiguste teostamisest lepinguga konkreetselt kindlaksmääratud ulatuses ja tingimustel (ainulitsents).

(3) Teose kasutamiseks loa saanud isik võib lubada kolmandal isikul teost kasutada (litsentsi loovutada) ainult autori eelneval nõusolekul (sublitsents).[9.12.1999]

2. AUTORILEPING

§ 48. Autorilepingu mõiste

(1) Autorileping on autori või tema õigusjärglase ja teost kasutada sooviva isiku vaheline kokkulepe teose kasutamiseks, mille alusel autor või tema õigusjärglane annab teisele poolele oma varalised õigused või loa teose kasutamiseks lepingu tingimustega ettenähtud ulatuses ja korras.

(2) Autorilepingu võib sõlmida juba olemasoleva teose kasutamiseks või uue teose loomiseks ja kasutamiseks.

§ 49. Autorilepingu vorm

(1) Autorileping peab olema sõlmitud kirjalikus vormis.

(2) Kirjalik vorm ei ole kohustuslik lihtlitsentsi andmisel, sealhulgas lepingute suhtes teose avaldamise kohta perioodilises väljaandes või teatmeteoses, ning suuliste teoste ühekordse edastamise kohta raadios ja televisioonis.[9.12.1999]

§ 50. Tüüp-autorileping

(1) Autoreid esindavate kollektiivse esindamise organisatsioonide ja teoste kasutajaid ühendavate organisatsioonide kokkuleppel võidakse kinnitada tüüp-autorilepingud teoste kasutamise üksikute viiside kohta.

(2) Autorileping võib sisaldada tingimusi, mis ei ole käesoleva seadusega või tüüp-autorilepinguga ette nähtud. Autoriga sõlmitud lepingu tingimused, mis halvendavad autori olukorda, võrreldes käesolevas seaduses või tüüplepingus kindlaksmääratud olukorraga, on kehtetud ja asendatakse seaduse või tüüplepinguga kindlaksmääratud tingimustega.[9.12.1999]

§ 51. Autorilepingu sõlmimine

(1) Autorileping loetakse sõlmituks, kui autori või tema õigusjärglase ja teost kasutada sooviva isiku vahel on käesoleva seaduse §-s 49 ettenähtud vormis saavutatud kokkulepe kõigis lepingu olulistest tingimustes.

(2) Autorilepingu olulised tingimused, sõltuvalt teose liigist, on:

- 1) kasutamisele kuuluva teose täpne kirjeldus (žanr, maht, nimetus jne);
- 2) teose kasutamise ulatus, eesmärk, viis ja vahendid;
- 3) teose kasutamise territoorium;
- 4) autorilepingu kehtivuse tähtaeg ja teose kasutamise algustähtaeg;
- 5) üleantavad õigused;
- 6) kasutusloa liik (lihtlitsents, ainulitsents) ning loa edasiloovutamise õiguse andmine (sublitsents);
- 7) teose kasutamise piiramine kolmandate isikute suhtes;
- 8) autoritasu suurus, selle väljamaksmise tähtaeg ja kord;
- 9) poolte vastutus lepingutingimuste mittetäitmise korral;
- 10) muud tingimused, mille suhtes üks pool nõuab kokkuleppe saavutamist.

(3) Autorilepingus võidakse ette näha leppetrahv, trahv või viivis lepingu mittetäitmise või mittenouetekohase täitmise eest.

§ 52. Autorilepingu kehtivuse tähtaeg

Autorilepingu kehtivuse tähtaeg määratakse poolte kokkuleppel.

§ 53. Teose kasutamise algustähtaeg

(1) Autorilepingu järgi on teost kasutada sooviv isik kohustatud alustama teose kasutamist lepinguga kokkulepitud viisil ja tähtajal, välja arvatud käesoleva seaduse § 56 1. lõikes ettenähtud juhul.

(2) Teose kasutamise algustähtaeg ei tohi ületada kolme aastat, alates autori poolt teose kasutajale üleandmise momendist.

(3) Arvestades teose mahtu ja selle kasutamise iseloomu, võidakse tüüpautorilepinguga ette näha lühemad piirtähtajad, kui on ette nähtud käesolevas paragrahvis.

§ 54. Teose kasutamise piiramine kolmandate isikute suhtes

Autorilepingu järgi varaliste õiguste üleandmise või ainulitsentsi andmise kohta ei ole autoril ega tema õigusjärglasel õigust teise poole kirjaliku nõusolekuta anda lepingus nimetatud teost või selle osa kolmandatele isikutele samal viisil kasutamiseks, nagu oli lepingus kokku lepitud, kui lepinguga ei ole ette nähtud teisiti.

§ 55. Autoritasu maksmine

(1) Autoritasu maksmise viis (protsent teose müügihinnast, konkreetselt kindlaksmääratud summa, protsent teose kasutamisel saadavast kasumist jne), tasu suurus, selle väljamaksmise tähtaeg ja kord määratakse autorilepingus poolte kokkuleppel.

(2) Kui Eesti Vabariigi õigusaktidega on kehtestatud autoritasu alammäärad, ei tohi autorilepingus kokkulepitud tasumäärad olla nendest väiksemad.

§ 56. Autorileping uue teose loomiseks (tellimusleping)

(1) Autorilepingu järgi uue teose loomiseks kohustub autor looma teose lepinguga kindlaksmääratud tingimustel ja tähtajaks ning selle tellijale kokkulepitud viisil üle andma, tellija kohustub maksuma autorile tasu ning alustama teose kasutamist lepinguga kindlaksmääratud tähtajal, kui teose kasutamise osas ei ole kokku lepitud teisiti.

(2) Autor on kohustatud looma teose isiklikult, kui lepinguga ei ole ette nähtud teisiti. Teiste isikute kaasamine teose loomisele ja autorikollektiivi muutmine võivad toimuda vaid teose tellija eelneval nõusolekul, mis vormistatakse autorilepingu muudatusena.

(3) Teose tellija on kohustatud lepingus kindlaksmääratud tähtajaks teose läbi vaatama ja autorile kirjalikult teatama üleantud teose heakskiitmisest või tagasilükkamisest lepingus ettenähtud alustel või vajadusest teha teoses parandusi koos lepingu tingimustele vastavate paranduste sisu äranäitamisega. Kui autorile lepinguga kindlaksmääratud tähtajaks kirjalikku teadet ei saadatud, loetakse teos tellija poolt heakskiidetuks.

(4) Autorile lepingus ettenähtud autoritasu arvel makstava avansi suurus, väljamaksmise tähtajad ja kord määratakse kindlaks autorilepingus.

§ 57. Lepinguga teose kasutajale üleminevad õigused

(1) Omandiõigus teose käsikirjale, eskiisile, joonisele, magnetlindile, arvutidisketile jms materiaalsele objektile, mille vahendusel teos reprodutseeritakse, läheb üle teose kasutajale ainult autorilepingus otseselt ettenähtud juhul.

(2) Kui autor võõrandab oma teose originaali või koopiat, siis ei tähenda see tema varaliste õiguste üleandmist või loa andmist teose kasutamiseks, kui lepinguga ei ole kindlaks määratud teisiti.

(3) Tellimuslepingu alusel loodud kujutava kunsti teos läheb üle tellija omandusse või valdusse, kui lepinguga ei ole kindlaks määratud teisiti.

(4) Käesoleva paragrahvi 2. ja 3. lõike alusel on teose omandajal õigus sellist teost üldsusele näidata (eksponeerida) autorile selle eest täiendavat tasu maksmata, kui lepinguga ei ole kindlaks määratud teisiti. Sellist õigust ei ole isikul, kes valdab teose originaali või selle koopiat rendilepingu, tasuta varakasutuse lepingu jms alusel.

(5) Kui autorileping on sõlmitud kirjandus- või kunstiteose kasutamiseks audiovisuaalse teose loomiseks, kuulub sellise teose kasutajale õigus audiovisuaalset teost üldsusele näidata kinos, televisioonis, kaabellevivõrgu kaudu või muude tehniliste vahenditega, dubleerida see teos teise keelde, varustada subtiitritega ning seda teost reprodutseerida ja levitada, kui lepinguga ei ole ette nähtud teisiti. Autoril on õigus saada õiglast tasu teose rentimise eest (§ 14 6. lõige). Käesoleva lõike sätteid ei kohaldata muusikateoste suhtes. [9.12.1999]

§ 58. Autori või tema õigusjärglase vastutus autorilepingu rikkumise eest

(1) Autor või tema õigusjärglane on kohustatud autorilepingu järgi saadud autoritasu tagastama juhul, kui teose kasutaja lõpetas lepingu seetõttu, et:

- 1) autor või tema õigusjärglane ei andnud teost üle lepinguga kindlaksmääratud tähtajaks;
- 2) autori poolt lepingu täitmiseks loodud teos ei vasta lepingu tingimustele;
- 3) autor ei teinud kokkulepitud tähtajaks, korras ja ulatuses talle esitatud lepingust tulenevaid parandusi;
- 4) autor rikkus kohustust teha töö isiklikult;
- 5) autor või tema õigusjärglane rikkus käesoleva seaduse § 54 sätteid.

(2) Kui autor ei tagasta temale väljamakstud tasu vabatahtlikult, nõutakse see sisse kohtu korras.

(3) Kui teose kasutaja ei tõenda kohtus autori või tema õigusjärglase süüd lepingu täitmata jätmisel või mittenõuetekohasel täitmisel, jäetakse lepingu järgi saadud tasu autorile.

§ 59. Teose kasutaja vastutus autorilepingu rikkumise eest

(1) Kui teose kasutaja ei kasuta tema poolt heakskiidetud teost või ei alusta selle kasutamist autorilepinguga kindlaksmääratud tähtajal, on ta kohustatud autorile või tema õigusjärglasele välja maksuma lepingus kokkulepitud tasu täies ulatuses.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud juhtudel on autoril või tema õigusjärglasel õigus loobuda lepingust ja nõuda lepingu järgi üleantud teose või selle koopiatega tagastamist.

(3) Teose kasutaja ei pea maksuma autorile või tema õigusjärglasele seda osa tasust, mis kuulunuks väljamaksmisele pärast teose kasutamise algust, kui ta tõendab, et ta ei saanud teost kasutada autorist või tema õigusjärglasest olenevate asjaolude tõttu.

§ 60. Kahju hüvitamine

(1) Autorilepingu mõlemal poolel on õigus nõuda teiselt lepingupoolelt viimase süü tõttu lepingu täitmata jätmisel või mittenõuetekohasel täitmisel tekitatud kahju hüvitamist.

(2) Teise poole süü ja kahju suuruse tõendamise kohustus lasub kahju hüvitamise nõude esitanud poolel.

§ 61. Autori õigused organisatsiooni reorganiseerimisel ja likvideerimisel

(1) Kui teose tellijaks või kasutajaks olev organisatsioon reorganiseeritakse, siis läheb autori poolt üleantud varaline õigus või luba teose kasutamiseks üle organisatsiooni õigusjärglasele, kes vastutab autorilepingust tulenevate kohustuste täitmise eest.

(2) Organisatsiooni likvideerimisel või pankrotistumisel on autoril või tema õigusjärglasel õigus saada autoritasu organisatsioonile üleantud teose eest lepingus kokkulepitud tasu täies ulatuses.

VIII peatükk

TEOSE ESITAJA, FONOGRAMMITOOTJA NING RAADIO- JA TELEVISIOONIORGANISATSIOONI ÕIGUSED (AUTORIÕIGUSEGA KAASNEVAD ÕIGUSED)[9.12.1999]

§ 62. Autoriõigusega kaasnevate õiguste mõiste

(1) Teose esitajal, fonogrammitootjal, raadio- ja televisiooniorganisatsioonil, filmi esmasalvestuse tootjal, isikul, kes pärast autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemist esimesena õiguspäraselt avaldab või edastab üldsusele varem avaldamata teose, ja isikul, kes annab välja autoriõigusega mittekaitstava teose kirjanduskriitilise või teadusliku väljaande, on käesolevas peatükis ettenähtud õigused tema loodud resultaadile (autoriõigusega kaasnevate õiguste objektile).

(2) Autoriõigusega kaasnevate õiguste teostamine ei piira autori või tema õigusjärglase autoriõiguse teostamist.

(3) Levitamine käesoleva peatüki tähenduses on autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti originaali või koopia üldsusele kättesaadavaks tegemine müümise või muul viisil omandiõiguse üleandmise teel.

(4) Käesolevas peatükis ettenähtud õigus levitamisele lõpeb ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti võib edasi levitada õiguste valdaja nõusolekuta ja tasu maksmiseta juhul, kui autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti esmamüük on toimunud õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul.

(5) Teose esitaja, fonogrammitootja, raadio- ja televisiooniorganisatsioon, filmi esmasalvestuse tootja, isik, kes pärast autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemist esimesena õiguspäraselt avaldab või edastab üldsusele varem avaldamata teose, ja isik, kes annab välja autoriõigusega mittekaitstava teose kirjanduskriitilise või teadusliku väljaande, võib käesolevas peatükis sätestatud varalised õigused üle anda (loovutada) või anda loa (litsentsi) autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti kasutamiseks.[9.12.1999]

§ 63. Autoriõigusega kaasnevate õiguste kehtivus

(1) Käesoleva peatüki sätted kehtivad teose esitaja suhtes juhul, kui:

1) teose esitajaks on Eesti Vabariigi kodanik või Eesti Vabariigis alaliselt elav isik;

2) teose esitus (lavastus) toimus Eesti Vabariigi territooriumil või

3) teose esitus (lavastus) on salvestatud fonogrammile, mida kaitstakse vastavalt käesoleva paragrahvi 2. lõikele, või

4) teose esitus (lavastus), mis pole salvestatud fonogrammile, on võetud raadio- või telesaatesse, mida kaitstakse vastavalt käesoleva paragrahvi 3. lõikele.

(2) Käesoleva peatüki sätted kehtivad fonogrammitootja suhtes juhul, kui:

1) fonogrammitootja on Eesti Vabariigi kodanik, Eesti Vabariigis alaliselt elav isik või Eesti Vabariigis asuv juriidiline isik või

2) helide esmakordne fikseerimine fonogrammil toimus Eesti Vabariigi territooriumil või

3) fonogramm avaldati esmakordselt Eesti Vabariigi territooriumil. Avaldamise all mõeldakse fonogrammi koopiatega pakumist üldsusele nõudlust rahuldavas koguses.

(3) Käesoleva peatüki sätted kehtivad raadio- ja televisiooniorganisatsiooni suhtes juhul, kui:

- 1) selle organisatsiooni asukoht on Eesti Vabariigi territooriumil või
- 2) teos edastatakse saatja kaudu, mis asub Eesti Vabariigi territooriumil.

(4) Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse välisriikide kodanike ja juriidiliste isikute suhtes vastavalt rahvusvahelistele lepingutele, millega Eesti Vabariik on ühinenud.[9.12.1999]

§ 64. Teose esitaja mõiste

Teose esitajaks käesoleva seaduse tähenduses loetakse näitlejat, lauljat, muusikut, tantsijat, muud isikut või kollektiivi, kes näitleb, laulab, deklameerib, mängib muusikariistal või muul viisil esitab kirjandus-, kunsti- või rahvaloominguteoseid või juhendab teisi isikuid teoste esitamisel, aga samuti isikut, kes esitab estraadi-, tsirkuse-, nukuteatri- jms numbreid.

§ 65. Teose esitaja õigused

Teose esitajal tekivad teose esituse (interpretatsiooni) suhtes isiklikud ja varalised õigused.[9.12.1999]

§ 66. Teose esitaja isiklikud õigused

Teose esitajale kuuluvad:

- 1) õigus esituse autorsusele;
- 2) õigus esitajanimele;
- 3) õigus esituse puutumatusel;
- 4) õigus esitaja au ja väärikuse kaitsele oma esituse suhtes.[9.12.1999]

§ 67. Teose esitaja varalised õigused

(1) Teose esitajal on ainuõigus ise kasutada, lubada kasutada ja keelata kasutada teose esitust ning saada poolte vahel kokkulepitud tasu sellise kasutamise eest, välja arvatud käesoleva seadusega ja poolte kokkuleppega ettenähtud juhud.

(2) Vaid teose esitaja nõusolekul on lubatud:

- 1) seni fikseerimata esituse salvestamine heliplaadile, heli- ja videolindile, filmile jms viisil;
- 2) esituse raadios või televisioonis edastamine, kaasa arvatud satelliidi vahendusel, välja arvatud juhud, kui edastatakse esituse salvestiselt või toimub esituse taasedastamine, milleks on loa andnud raadio- ja televisiooniorganisatsioon, kes esituse esmakordselt edastas;
- 3) esituse edastamine üldsusele mis tahes tehnilise vahendi abil väljaspool paika, kus esitus toimub, välja arvatud juhud, kui edastatakse esituse salvestiselt või edastamine toimub raadio või televisiooni vahendusel;
- 4) esituse heli ja kujutise eraldi kasutamine juhul, kui need on salvestatud koos ja moodustavad ühtse terviku;
- 5) esituse salvestise otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine;
- 6) salvestise levitamine üldsusele;
- 7) esituse salvestise rentimine ja laenutamine. Rentimise õigus läheb üle audiovisuaalse teose produtsendile (§ 33 3. lõige) vastava individuaalse või kollektiivse lepingu sõlmimisel audiovisuaalse teose loomiseks, kui lepingus ei ole ette nähtud teisiti. Teose esitajal säilib õigus saada õiglast tasu (§ 68 4. lõige).

(3) Teose esitaja võib volitada teisi isikuid, sealhulgas autoreid esindavaid kollektiivse esindamise organisatsioone, andma luba käesoleva paragrahvi 2. lõikes ettenähtud tegude sooritamiseks.

(4)[kehtetu – 21.01.1999]

(5) Oma otseste tööülesannete täitmise korras teoste esitamisel määratakse tööandja ja teose esitaja õigused poolte kokkuleppega.[9.12.1999]

§ 68. Luba esituse kasutamiseks

(1) Esitaja nõusolek esituse kasutamiseks peab olema antud kirjalikult või vormistatud lepinguga.

(2) Kollektiivi poolt esitatud teose kasutamiseks peab olema kõigi selle kollektiivi liikmete nõusolek. Kollektiivi nimel võib anda loa ansambli juht, dirigent, koorijuht, lavastaja või muu isik, kes on selleks kollektiivi poolt volitatud.

(3) Kui lepinguga ei ole ette nähtud teisiti, siis

- 1) luba teose esituse raadio või televisiooni kaudu edastamiseks ei anna raadio- ja televisiooniorganisatsioonile õigust esituse salvestamiseks ega teistele organisatsioonidele loa andmiseks teost edastada;
- 2) luba teose esituse raadio või televisiooni kaudu edastamiseks ja esituse fikseerimiseks ei anna raadio- ja televisiooniorganisatsioonile õigust salvestise reprodutseerimiseks;
- 3) luba teose esituse salvestamiseks ja salvestise reprodutseerimiseks ei anna õigust selle salvestise või tema koopiale raadio või televisiooni kaudu edastamiseks.

(4) Kui teose esitaja on üle andnud (loovutanud) õiguse või andnud loa fonogrammi, audiovisuaalse teose originaali või koopiat rentida või sellist üleandmist või loa andmist eeldatakse, jääb esitajale õigus saada sellise rentimise eest õiglast tasu. Kokkulepe loobumise kohta õigusest saada õiglast tasu on kehtetu.[9.12.1999]

§ 69. Fonogrammitootja mõiste

Fonogrammi (helisalvestise) tootja käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik, kes esimesena õiguspäraselt salvestas teose esitamisest lähtuva heli või loodusliku heli.[9.12.1999]

§ 70. Fonogrammitootja õigused

(1) Fonogrammitootjal on ainuõigus lubada ja keelata:

- 1) fonogrammi otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine;
- 2) fonogrammi koopiade importimine;
- 3) fonogrammi levitamine üldsusele;
- 4) fonogrammi koopiade rentimine või laenutamine.

(2) Tasu suurus, selle maksmise viisid ja kord fonogrammi kasutamise eest määratakse kindlaks fonogrammitootja ja kasutaja vahelise kokkuleppega.[9.12.1999]

§ 71. Fonogrammi kaitse tähis

Oma õiguste ja fonogrammide salvestatud esitajate õiguste tagamiseks on fonogrammitootjal õigus oma ärilisel eesmärgil tehtud salvestisele või selle ümbrisele kanda sümboli (täht P ringis), millele on lisatud fonogrammi esmakordse avaldamise aasta. Nimetatud tähisele lisatakse fonogrammitootja nimi või nimetus ja salvestatud teoste peamised esitajad, kui need ei ole fonogrammil või selle ümbrisel otseselt fikseeritud.[9.12.1999]

§ 72. Tasu fonogrammi kasutamise eest

(1) Kui kaubanduslikul eesmärgil avaldatud fonogrammi või selle reproduktsiooni (koopiat) kasutatakse raadios või televisioonis või muude tehniliste vahendite kaudu üldsusele edastamiseks, siis on teose esitajal ja fonogrammitootjal õigus saada fonogrammi kasutajalt õiglast tasu iga sellise edastamise eest. Selline tasu makstakse välja ühe maksena fonogrammitootjale.

(2) Fonogrammitootja maksab poole käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud tasust fonogrammide salvestatud teose esitajatele, kui teose esitajate ja fonogrammitootja kokkuleppega ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Fonogrammitootjalt saadud tasu jagatakse fonogrammide salvestatud teoste esitajate vahel või kasutatakse ühiselt vastavalt esitajate kokkuleppele.[9.12.1999]

§ 73. Raadio- ja televisiooniorganisatsiooni õigused

(1) Raadio- ja televisiooniorganisatsioonil on ainuõigus lubada ja keelata:

- 1) saate taasedastamine;
- 2) saate salvestamine, olenemata sellest, kas nimetatud saade edastatakse raadio või televisiooni vahendusel, kaasa arvatud kaabellevivõrgu või satelliidi kaudu;
- 3) saate salvestise otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine vastavalt käesoleva lõike punktis 2 toodud tingimustele;
- 4) saate edastamine üldsusele juhul, kui selline edastamine toimub kohas, mis on üldsusele avatud sisenemistasu eest;
- 5) saate salvestise levitamine üldsusele.

(2) Tasu suurus, selle maksmise viisid ja kord saate salvestise kasutamise eest määratakse kindlaks raadio- ja televisiooniorganisatsiooni ning kasutaja vahelise kokkuleppega.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud õigused ei laiene kaabellevivõrgu operaatorile, kes teostab kaabellevivõrgu vahendusel raadio- või televisiooniorganisatsiooni saate taasedastamise.[9.12.1999]

§ 73¹. Filmi esmasalvestuse tootja õigused

(1) Filmi esmasalvestuse tootjal on ainuõigus lubada ja keelata:

- 1) filmi originaali või selle koopia otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine;
- 2) filmi originaali või selle koopia levitamine üldsusele;
- 3) filmi originaali või selle koopia rentimine või laenutamine.

(2) Film käesoleva paragrahvi tähenduses on audiovisuaalne teos või liikuvad kujutised koos neid saatvate helidega või ilma helideta, mis pole teos.[9.12.1999]

§ 74. Autoriõigusega kaasnevate õiguste tähtaeg

(1) Käesolevas peatükis ettenähtud õigused kehtivad 50 aastat:

- 1) teose esitaja suhtes – teose esmakordsest esitamisest arvates. Kui selle tähtaja jooksul toimub esituse salvestise õiguspärane avaldamine või õiguspärane üldsusele edastamine, kehtivad esitaja õigused 50 aastat pärast sellist avaldamist või üldsusele edastamist, olenevalt sellest, milline neist oli varajasem;
- 2) fonogrammitootja suhtes – fonogrammi esmakordsest salvestamisest arvates. Kui selle tähtaja jooksul toimub fonogrammi salvestise õiguspärane avaldamine või õiguspärane üldsusele edastamine, kehtivad fonogrammitootja õigused 50 aastat pärast sellist avaldamist või üldsusele edastamist, olenevalt sellest, milline neist oli varajasem;
- 3) raadio- ja televisiooniorganisatsiooni suhtes – saate esmakordsest edastamisest arvates, sõltumata sellest, kas saade edastati juhtme või õhu kaudu, kaasa arvatud kaabli või satelliidi vahendusel;
- 4) filmi esmasalvestuse tootja suhtes – filmi esmakordsest jäädvustamisest arvates. Kui selle tähtaja jooksul toimub filmi õiguspärane avaldamine või õiguspärane üldsusele edastamine, kehtivad esmasalvestuse tootja õigused 50 aastat pärast sellist avaldamist või üldsusele edastamist, olenevalt sellest, milline neist oli varajasem.

(2) Tähtaja kulgemine algab 1. jaanuarist, mis järgneb aastale, millal toimusid käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud teod.

(3) Käesolevas paragrahvis ettenähtud tähtajaks lähevad autoriõigusega kaasnevad varalised õigused üle pärimise teel.

(4) Teose esitaja autorsust, esitajanime ning esitaja au ja väärikust kaitstakse tähtajatult.[9.12.1999]

§ 74¹. Autoriõigusega kaasnevad õigused varem avaldamata teosele, kirjanduskriitilisele või teaduslikule väljaandele

(1) Isikul, kes pärast autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemist esimesena õiguspäraselt avaldab või edastab üldsusele varem avaldamata teose, on 25 aasta jooksul sellise teose esmakordsest avaldamisest või üldsusele edastamisest autori varaliste õigustega (§ 13) võrdsed õigused sellele teosele.

(2) Isikul, kes annab välja autoriõigusega mittekaitstava teose kirjanduskriitilise või teadusliku väljaande, on 30 aasta jooksul selle väljaande esmakordsest avaldamisest autori varaliste õigustega (§ 13) võrdsed õigused sellele väljaandele.[9.12.1999]

§ 75. Autoriõigusega kaasnevate õiguste piiramine

(1) Teose esitaja, fonogrammitootja, raadio- ja televisiooniorganisatsiooni, filmi esmasalvestuse tootja, isiku, kes pärast autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemist esimesena õiguspäraselt avaldab või edastab üldsusele varem avaldamata teose, ja isiku, kes annab välja autoriõigusega mittekaitstava teose kirjanduskriitilise või teadusliku väljaande, loata ning tasu maksmiseta on lubatud teose esituse, fonogrammi, raadio- või telesaate ning nende salvestiste ja filmi kasutamine, sealhulgas reprodutseerimise teel:

- 1) oma isiklikeks vajadusteks, arvestades käesoleva seaduse §-de 26 ja 27 sätteid;
- 2) eranditult hariduslikel ja teaduslikel eesmärkidel;
- 3) lühikeste väljavõtetenä lülitamiseks päevasündmuste ülevaatesse;
- 4) lühikeste väljavõtetenä (tsitaatidena) informatsiooni andmise eesmärgil, järgides esituse, fonogrammi, raadio- ja telesaate kui terviku mõtte õige edasiandmise kohustust;
- 5) raadio- ja televisiooniorganisatsiooni poolt ajutise salvestise tegemiseks ja selle reprodutseerimiseks oma tehniliste vahenditega ja oma saadete tarbeks esitusest, saatest või fonogrammist, mida tal on õigus eestrisse anda. Selline salvestis ja selle reprodutatsioon (koopiad) tuleb hävitada 30 päeva möödumisel selle tegemisest, välja arvatud üks koopia, mida võib säilitada arhiivieksamplarina;
- 6) muudel juhtudel, mil teoste autorite õigusi on piiratud käesoleva seaduse IV peatükis.

(2) Käesolevas paragrahvis ettenähtud vaba kasutamine on lubatud vaid tingimusel, et ei piirata põhjendamatult teose esitaja, fonogrammitootja või raadio- ja televisiooniorganisatsiooni seaduslikke huvisid ja selline kasutamine pole vastuolus nende resultaatide normaalse majandusliku kasutamisega.[9.12.1999]

VIII¹peatükk
ANDMEBAASI TEGIJA ÕIGUSED[9.12.1999]

§ 75¹. Käesoleva peatüki eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on kehtestada iseseisev kaitse andmebaasile, sätestades andmebaasi tegijale eriõigused tema poolt tehtud investeeringu kaitseks.[9.12.1999]

§ 75². Andmebaasi mõiste

Andmebaas käesoleva peatüki tähenduses on teoste, andmete või muu materjali süstemaatilisel või meetodilisel korraldatud kogu, mis on individuaalselt kasutatav elektrooniliste või muude vahendite abil. Andmebaasi mõiste ei hõlma selle tegemiseks ega käivitamiseks vajaminevat arvutiprogrammi.[9.12.1999]

§ 75³. Andmebaasi tegija

(1) Andmebaasi tegija on isik, kes on teinud kas laadilt, väärtuselt või suuruselt olulise investeeringu selle andmebaasi sisuks olevate andmete kogumiseks, omandamiseks, kontrollimiseks, süstematiseerimiseks või kättesaadavaks tegemiseks.

(2) Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse juhul, kui:

1) andmebaasi tegijaks või õiguste valdajaks on Eesti kodanik või Eesti Vabariigis alaliselt elav isik;
2) andmebaasi tegijaks või õiguste valdajaks on äriühing, mis on asutatud vastavalt Eesti seadusele ja mille registreeritud asukoht, juhatus või peamine tegevuskoht on Eesti Vabariigi territooriumil. Kui äriühingul on Eesti Vabariigi territooriumil ainult registreeritud asukoht, peab sellise äriühingu tegevus olema Eesti majandusega tihedalt ja püsivalt seotud;

3) andmebaasi tuleb kaitsta vastavalt Eesti Vabariigi välislepingule.[9.12.1999]

§ 75⁴. Andmebaasi tegija õigused

(1) Andmebaasi tegijale kuulub ainuõigus lubada ja keelata andmebaasi kasutamist käesoleva paragrahvi 2. lõikes ettenähtud viisil ning saada sellise kasutamise eest poolte vahel kokkulepitud tasu, välja arvatud käesolevas peatükis või poolte kokkuleppega ettenähtud juhud.

(2) Ainult andmebaasi tegija nõusolekul on lubatud:

1) väljavõtte tegemine andmebaasist või selle olulisest osast. Väljavõtte tegemiseks loetakse andmebaasi kogu sisu või selle olulise osa mis tahes viisil või mis tahes vormis ajutine või alaline ülekandmine teise väljendusvormi;
2) andmebaasi või selle olulise osa taaskasutamine. Taaskasutamiseks loetakse andmebaasi kogu sisu või selle olulise osa avalikustamine üldsusele kas koopiade levitamise, rentimise, sidusliini kaudu edastamise või muul viisil ülekandmise teel.

(3) Pärast andmebaasi koopia esmamüüki andmebaasi tegija poolt või tema loal, lõpeb käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 2 sätestatud andmebaasi tegija õigus kontrollida selle andmebaasi või koopia edasimüüki.

(4) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud ainuõigus kuulub andmebaasi tegijale, olenemata sellest, kas andmebaasi ennast või tema sisu kaitstakse käesoleva seadusega või muude õigusaktide alusel.

(5) Avalikku laenutamist ei loeta väljavõtte tegemiseks ega andmebaasi või selle olulise osa taaskasutamiseks.

(6) Andmebaasi tegija võib käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud õiguse üle anda (loovutada) või anda loa (litsentsi) selle õiguse kasutamiseks. Nimetatud juhtudele kohaldatakse käesoleva seaduse VII peatüki sätteid.[9.12.1999]

§ 75⁵. Andmebaasi õiguspäraste kasutajate õigused ja kohustused

(1) Andmebaasi õiguspärasel kasutajal on õigus teha väljavõtteid ja taaskasutada igal eesmärgil üldsusele mis tahes viisil õiguspäraselt avalikustatud andmebaasi sisuks olevaid kvantiteedilt või kvaliteedilt mitteolulisi osi. Kui isik on õigustatud käesolevas lõikes ettenähtud viisil kasutama ainult andmebaasi teatud osa, kehtib käesolevas lõikes sätestatud vaid andmebaasi selle osa suhtes.

(2) Üldsusele mis tahes viisil avalikustatud andmebaasi õiguspärane kasutaja ei tohi kahjustada andmebaasis sisalduvate teoste või muu materjali suhtes tekkinud autoriõigust või autoriõigusega kaasnevaid õigusi.

(3) Üldsusele mis tahes viisil avalikustatud andmebaasi õiguspärane kasutaja ei tohi teha tegusid, mis on vastuolus andmebaasi tavapärase kasutamisega või kahjustavad põhjendamatult andmebaasi tegija seaduslikke huve.

(4) Lepingu tingimus, mis piirab käesolevas paragrahvis sätestatud õiguse teostamist andmebaasi õiguspärase kasutaja poolt, on tühine.[9.12.1999]

§ 75⁶. Andmebaasi tegija õiguse piiramine

Üldsusele mis tahes viisil õiguspäraselt avalikustatud andmebaasi õiguspärane kasutaja võib ilma andmebaasi tegija nõusolekuta ja tasu maksmiseta teha väljavõtteid andmebaasi sisu olulisest osast või seda taaskasutada juhul, kui:

1) mitte-elektronilise andmebaasi sisust tehakse väljavõtte isiklikeks vajadusteks;

2) koos andmebaasi avaldamisallika kohustusliku äranäitamise ja teatavate andmebaasist väljavõtte illustreeriva materjalina õppe- või teadusliku uurimistöö eesmärkidel, nende eesmärkidega motiveeritud mahus ja tingimused, et selline kasutamine ei taotle ärilisi eesmärke;

3) väljavõtte tegemine või taaskasutamine toimub avaliku julgeoleku, haldustegevuse või õigusemõistmise käigus ulatuses, mis vastab ühiskondliku julgeoleku kaitse, haldusfunktsioonide teostamise ja õigusemõistmise eesmärkidele.[9.12.1999]

§ 75⁷. Andmebaasi tegija õiguste kaitse tähtaeg

(1) Andmebaasi tegija õigused tekivad andmebaasi valmimise päeval, milleks on andmebaasi tegemise lõpetamise päev.

(2) Andmebaasi tegija õigused kehtivad 15 aastat, arvates andmebaasi valmimise päevale järgneva aasta 1. jaanuarist.

(3) Andmebaasi üldsusele mis tahes viisil avalikustamise korral käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud tähtaja jooksul kehtivad andmebaasi tegija õigused 15 aastat, arvates andmebaasi avalikustamise päevale järgneva aasta 1. jaanuarist.

(4) Kui andmebaasi sisu oluliselt muutub kvalitatiivselt või kvantitatiivselt, sealhulgas täieneb, lüheneb või muutub, mille tagajärjel andmebaasi tehtud investeering oluliselt suureneb kvalitatiivselt või kvantitatiivselt, kehtivad muudetud andmebaasi tegija õigused sellise muudetud andmebaasi suhtes 15 aastat, arvates vastavate muudatuste tegemisest. Sellisel juhul arvestatakse tähtaja kulgemise algust käesoleva paragrahvi 2. või 3. lõikes sätestatud korras.[9.12.1999]

IX peatükk

ÕIGUSTE KOLLEKTIIVNE TEOSTAMINE[21.01.1999]

§ 76. Autoreid, teoste esitajaid, fonogrammitootjaid, raadio- ja televisiooniorganisatsioone ning teisi õiguste valdajaid esindavad organisatsioonid

(1) Autoritel, teoste esitajatel, fonogrammitootjatel, raadio- ja televisiooniorganisatsioonidel ning teistel autoriõiguste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajatel on õigus õigusaktidega kehtestatud korras luua ühinguid oma autoriõiguste ja muude käesolevast seadusest tulenevate õiguste ühiseks teostamiseks ning loominguiliste ja majanduslike huvide tagamiseks. Nimetatud kollektiivse esindamise organisatsioonid on mittetulundusühingud, kelle asutamise, tegevuse ja lõpetamise suhtes kohaldatakse mittetulundusühingute seadust (RT I 1996, 42, 811; 1998, 96, 1515; 1999, 10, 155; 23, 355; 67, 658) käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

(2) Õiguste kollektiivne esindamine toimub järgmiste valdkondadega seonduvalt:

- 1) muusika- ja kirjandusteoste avalik esitamine;
- 2) muusika-, kirjandus- ja kunstiteoste edastamine raadio, televisiooni, kaabelvõrgu, satelliidi ja muude tehnikavahendite vahendusel;
- 3) kujutava kunsti teoste edasimüümise eest tasu kogumine ja jaotamine;
- 4) audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kasutamise eest ettenähtud tasu kogumine;
- 5) raadio- ja televisioonisaadete ning -programmide (sealhulgas neis sisalduvate teoste) kaabelvõrgu vahendusel taasedastamine;
- 6) muusika- ja kirjandusteoste helisalvestiste reprodutseerimine ning muusika-, kirjandus- ja muude kunstiteoste audiovisuaalne reprodutseerimine;
- 7) perioodiliste väljaannete poolt kujutava kunsti teoste ja fotograafiateoste reprodutseerimine;
- 7¹) tasu kogumine ja väljamaksmine autoritele ja teoste esitajatele audiovisuaalsete teoste ja fonogrammide kasutamise (sealhulgas rentimise) eest;
- 7²) fonogrammide, filmide ja arvutiprogrammide laenutamine;
- 8) teoste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide muu kasutamine.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõike punktides 3–5 ja punktis 7¹ nimetatud valdkondadega seonduvaid õigusi teostatakse ainult kollektiivse esindamise organisatsioonide kaudu. Seejuures on nendel organisatsioonidel õigus saada kõikidelt avalik-õiguslikelt ja eraõiguslikelt isikutelt vajalikku töepärast suulist ja dokumentaalset teavet teoste kasutamise eest ettenähtud tasu kogumise ja jaotamise seotud mahus.

(4) Raadio- ja televisiooniorganisatsioon võib iseseisvalt teostada oma õigusi, mis seonduvad käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 5 nimetatud valdkonnaga. Seejuures ei ole oluline, kas need õigused on raadio- ja televisiooniorganisatsioonile seadusega sätestatud või on talle seaduse või lepingu alusel üle läinud.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 77. Kollektiivse esindamise organisatsioonide tegevuse printsiibid ja viisid

(1) Kollektiivse esindamise organisatsioonid teostavad ja kaitsevad oma liikmete varalisi ja isiklike õigusi organisatsiooni põhikirjas ja liikmelepingus ettenähtud korras, sealhulgas:

- 1) annavad nõusoleku teose või autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti (esituse, fonogrammi, raadio- ja televisioonisaaate või -programmi) kasutamiseks, sõlmides selleks kasutajaga vastava lepingu;
- 2) otsustavad autoritasu, litsentsitasu, esitajatasu või muu tasu suuruse, pidades vajaduse korral sellealaseid läbirääkimisi;
- 3) koguvad ja maksavad välja tasu teoste või autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide kasutamise eest;
- 4) loovad ja kasutavad sihtasutusi Eesti autorite ning teoste esitajate loometingimuste parandamiseks ja sotsiaalseks kindlustamiseks ning nende teoste tutvustamiseks välismaal;

5) kaitsevad ja teostavad autorite ning autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajate õigusi kohtus ja muudes institutsioonides;

6) arendavad muud tegevust autoriõiguste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste teostamise alal vastavalt autoritelt saadud volitustele.

(2) Kollektiivse esindamise organisatsioonid võivad vastava lepingu alusel või seaduses sätestatud juhtudel esindada ka oma liikmeks mitteolevaid autoreid ja autoriõigustega kaasnevate õiguste valdajaid.

(3) Ajal, mil autorite või autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajate esindamise õigus on kollektiivse esindamise organisatsioonil kas vastavalt seadusele või lepingule, ei saa autor või autoriõigusega kaasnevate õiguste valdaja oma sellekohaseid õigusi ise teostada.

(4) Autorite ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajate õiguste ning seaduslike huvide ilmse rikkumise juhtudel on kollektiivse esindamise organisatsioonidel õigus esindada kõiki autoreid ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajaid ilma volituseta.

(5) Kollektiivse esindamise organisatsioonid esindavad välisriigi autoreid ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajaid välisriikide kollektiivse esindamise organisatsioonidega sõlmitud kahepoolsete või mitmepoolsete kokkulepete alusel.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 78. Kollektiivse esindamise organisatsioonide liikmete garantiid

Autoriõiguste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste ebaseaduslike või põhjendamatute piirangute ärahoidmiseks:

1) tuleb kõik otsused tasu (autoritasu, litsentsitasu, esitajatasu või muu tasu) ja sellest tasust organisatsiooni halduskulude katteks mahaarvatava protsendi (vahendustasu) suuruse, tasu kogumise, jaotamise ja väljamaksmise viiside, samuti kogutud tasu sotsiaalsetel, kultuurilistel, sihtasutuste loomise või muudel organisatsiooni liikmete ühishuvisid puudutavatel eesmärkidel kasutamise kohta võtta vastu organisatsiooni liikmete üldkoosolekul või nende poolt volitatud liikmete poolt (volinike või juhatause koosolekul);

2) tuleb kogutud tasu autorite ja autoriõigusega kaasnevate õigustega valdajate vahel jaotada võimalikult proportsionaalselt, sõltuvalt teose tegelikust kasutamisest, arvestades sellest maha organisatsiooni liikmete poolt ühiselt otsustatud protsendi halduskulude katteks ja muudeks käesoleva paragrahvi punktis 1 ettenähtud eesmärkideks;

3) peab organisatsiooni liikmetel olema võimalus saada regulaarset ja täielikku informatsiooni organisatsiooni kogu tegevuse ja oma teose kasutamise ning selle eest saada oleva tasu kohta;

4) tuleb välisriikide autorite ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajate suhtes kohaldada samu eeskirju, mis Eesti autorite suhtes;

5) tuleb välisriikide kollektiivse esindamise organisatsioonidele, kellega on sõlmitud kahepoolset või mitmepoolset kokkulepped, anda nende nõudmisel kogu vajalik informatsioon nende riikide autorite ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajate õiguste teostamise kohta Eestis.[21.01.1999]

§ 79. Kaabellevivõrgu vahendusel taasedastamisega seonduvate õiguste teostamine kollektiivse esindamise organisatsiooni kaudu

(1) Kaabellevivõrgu vahendusel taasedastamisega seonduvate õiguste (§ 76 2. lõike punkt 5) valdaja, välja arvatud raadio- ja televisiooniorganisatsioon, saab neid õigusi teostada ainult käesoleva seaduse §-s 76 nimetatud kollektiivse esindamise organisatsiooni kaudu.

(2) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud õiguste valdaja, välja arvatud raadio- ja televisiooniorganisatsioon, ei ole oma õiguste teostamiseks sõlminud lepingut ühegi kollektiivse esindamise organisatsiooniga, on teda volitatud esindama see organisatsioon, kes esindab sama kategooria õiguste valdajaid. Kui selliseid kollektiivse esindamise organisatsioone on mitu, võib õiguste valdaja valida, kes neist on volitatud teda esindama.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõike alusel esindataval õiguste valdajal on kollektiivse esindamise organisatsiooni ja kaabellevi operaatori vahelisest lepingust tulenevalt samad õigused ning kohustused kui selle kollektiivse esindamise organisatsiooni poolt liikme- või muu vastava lepingu alusel esindataval õiguste valdajal.

(4) Käesoleva paragrahvi 2. lõike alusel esindatav õiguste valdaja võib nõuda kollektiivse esindamise organisatsiooni ja kaabellevi operaatori vahelisest lepingust tulenevate õiguste tunnustamist ja nendele õigustele vastavate kohustuste täitmist kolme aasta jooksul, arvates tema käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud õiguste objekti sisaldava taasedastamise toimumise päevast.[9.12.1999]

79¹. Õiguse teose edastamisele teostamine kollektiivse esindamise organisatsiooni kaudu

(1) Käesoleva seaduse § 79 2., 3. ja 4. lõikes sätestatud kohaldatakse ka autori poolt õiguse teose edastamisele teostamisel satelliidi vahendusel tingimusel, et raadio- või televisiooniorganisatsiooni poolt üldsusele edastamine satelliidi kaudu on samaaegne edastamisega maapealse süsteemi kaudu.

(2) Õiguste valdajal, keda kollektiivse esindamise organisatsioon esindab käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud korras, on igal ajal õigus nõuda sellise esindamise lõpetamist ja teostada oma õigusi individuaalselt või kollektiivselt.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõiget ei kohaldata audiovisuaalse teose suhtes.[9.12.1999]

X peatükk
ÕIGUSTE KAITSE JA VASTUTUS[21.01.1999]

§ 80. Vastutuse üldpõhimõtted

(1) Käesolevas seaduses ja muudes autoriõigusaktides sätestatud autoriõiguse, autoriõigusega kaasnevate õiguste või andmebaasi tegija õiguste rikkumine, samuti autoriõigusaktides sätestatud nõuete rikkumine toob kaasa tsiviil-, kriminaal- või haldusvastutuse.

(2) Andmebaasi tegija õiguste (VIII¹ peatükk) kaitsele kohaldatakse autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kaitse kohta käivaid sätteid, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.[9.12.1999]

80¹. Piraatkoopia

Piraatkoopia käesoleva seaduse tähenduses on teose või autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti mis tahes vormis ilma teose autori, tema õiguste valdaja või autoriõigusega kaasnevate õiguste valdaja loata mis tahes riigis reprodutseeritud koopia ühes vastava pakendiga või ilma selleta.[9.12.1999]

§ 81. Autoriõiguste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste tsiviilõiguslik kaitse

(1) Autoriõiguste või autoriõigusega kaasnevate õiguste rikkumise ja käesoleva seaduse ning muude autoriõigusaktide täitmisel tekkinud vaidluse korral võib üks pool või mõlemad pooled pöörduda vaidluse lahendamiseks kohtusse.

(2) Tsiviilõiguslikult kaitstakse rikutud õigusi lisaks tsiviilseadustiku üldosa seaduse (RT I 1994, 53, 889; 65, õiend; 89, 1516; 1995, 26–28, 355; 49, 749; 87, 1540; 1996, 40, 773; 42, 811; 1998, 30, 409; 59, 941; 1999, 10, 155) §-s 112 loetletud viisidele veel:

- 1) moraalset kahju eest materiaalse hüvitise väljamõistmisega;
- 2) õiguserikkumise läbi omandatud vara väljamõistmisega;
- 3) lepingu lõpetamisega;
- 4) õigustrikkuva tegevuse keelamisega.

(3) Kui õigustatud isiku või tema esindaja poolt käesoleva paragrahvi 2. lõike punkti 2 alusel esitatud nõue on kaasatud autoriõigusaktide rikkumisest tulenevasse kriminaalasja või haldusõiguserikkumise asja, siis antud asjas kuriteo või haldusõiguserikkumise läbi saadud vara erikonfiskeerimise otsuse tegemisel mõistetakse õigustatud isiku kasuks sama otsusega välja sama rahasumma või erikonfiskeeritud muu vara ekvivalent rahas.

(4) Kui teos on autoriõigusakte rikkudes avalikustatud, salvestatud, reprodutseeritud, levitatud, imporditud, muudetud jne, võib õigustatud isik nõuda:

- 1) teose taastamist esialgsel kujul või
- 2) teose koopia muutmist spetsiifiliste vahenditega või
- 3) piraatkoopia hävitamist.

(5) Käesoleva paragrahvi 4. lõike punktides 2 ja 3 sätestatud ei kohaldata arhitektuuriteose suhtes.

(6) Piraatkoopia üleandmine autorile, autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajale või nende esindajale ei ole lubatud.[21.01.1999]

§ 82. Autoriõiguste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste karistusõiguslik kaitse

(1) Kui füüsiline isik on rikkunud autoriõigusi või autoriõigusega kaasnevaid õigusi, samuti autoriõigusaktis sätestatud nõudeid juriidilise isiku huvides, võib kohaldada üheaegselt füüsilise isiku kriminaalvastutust ja juriidilise isiku haldusvastutust.

(2) Piraatkoopia sisse- ja väljaveo loetakse tollieeskirjade rikkumiseks. Juriidilise isiku vastutus piraatkoopia sisse- või väljaveo eest sätestatakse tolliseaduses (RT I 1998, 3, 54; 1999, 86, 782; 97, 859; 102, 907).

(3) Juriidilise isiku käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatata haldusõiguserikkumise menetlemisel juhindutakse käesoleva seaduse §-des 83 ja 84 sätestatud ning haldusõiguserikkumiste seadustikust (RT 1992, 29, 396; RT I 1999, 41, 496; 45, õiend; 58, 608; 60, 616; 87, 792; 92, 825; 95, 843) käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

(4) Juriidilisest isikust haldusõiguserikkujale kohaldatakse rahatrahvi otsuse, samuti käesoleva seaduse § 81 3. lõikes sätestatud korras tehtud otsuse täitmisel juhindutakse täitemenetluse seadustikust (RT I 1993, 49, 693; 1997, 43/44, 723; 1998, 41/42, 625; 51, 756; 61, 981; 103, 1695; 1999, 18, 302; 27, 380; 95, 845).[21.01.1999]

§ 83. Juriidilise isiku haldusvastutus

- (1) Juriidilise isiku poolt autoriõiguste või autoriõigusega kaasnevate õiguste, samuti autoriõigusaktis sätestatud nõuete rikkumise eest, välja arvatud käesoleva paragrahvi 2.–6. lõikes nimetatud juhul, – määratakse rahatrahv 20 000 kuni 50 000 krooni.
- (2) Juriidilise isiku poolt piraatkoopiaga kauplemise eest – määratakse rahatrahv 50 000 kuni 100 000 krooni.
- (3) Juriidilise isiku poolt teose avaliku esitamise, üldsusele näitamise või üldsusele edastamise eest, kui seejuures kasutati piraatkoopiat, – määratakse rahatrahv 50 000 kuni 150 000 krooni.
- (4) Juriidilise isiku poolt teose ebaseadusliku reprodutseerimise vastase kaitsevahendi, samuti satelliidi või kaabli vahendusel edastatava signaali ebaseadusliku vastuvõtmise vastase kaitsevahendi kõrvaldamiseks mõeldud tehnilise vahendi või seadme valmistamise, omandamise, hoidmise, kasutamise, edasitoimetamise, müümise või üleandmise eest, – määratakse rahatrahv 150 000 kuni 200 000 krooni.
- (5) Juriidilise isiku poolt arvutiprogrammi valdamise eest ärilisel eesmärgil või kasutamise eest, kui arvutiprogramm on reprodutseeritud (installeeritud) arvutisse ilma autori või tema õiguste valdaja loata, – määratakse rahatrahv 7500 kuni 100 000 krooni iga ebaseaduslikult reprodutseeritud (installeeritud) programmi kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 500 000 krooni.
- (6) Juriidilise isiku poolt teose või autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ilma teose autori, tema õiguste valdaja või autoriõigusega kaasnevate õiguste valdaja loata reprodutseerimise eest – määratakse rahatrahv 250 000 kuni 500 000 krooni.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 84. Menetlus juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asjas

- (1) Juriidilise isiku haldusõiguserikkumise korral on protokoll koostamise õigus:
 - 1) Kultuuriministeeriumi levitalituse ametiisikul – käesoleva seaduse § 83 1.–3. lõikes nimetatud juhul;
 - 2) politseiametnikul.
- (2) Protokollis näidatakse selle koostamise aeg ja koht; asutuse nimi ja aadress, kelle nimel protokoll koostatakse; protokoll koostanud isiku ametinimetus ja ees- ning perekonnanimi; õiguserikkuja (äri)nimi, asukoht ja registrikood; õiguserikkuja pädeva esindaja ametikoht ja ees- ning perekonnanimi; õiguserikkumise koht, aeg ja kirjeldus; viide käesoleva seaduse § 83 vastavale lõikele, mis näeb ette vastutuse selle haldusõiguserikkumise eest; õiguserikkuja esindaja seletus ja muud andmed, mis on vajalikud asja õigeks lahendamiseks.
- (3) Käesoleva seaduse §-s 83 nimetatud haldusõiguserikkumise asja arutab halduskohtunik.
- (4) Käesoleva seaduse §-s 83 nimetatud haldusõiguserikkumise asja arutamisel kuuluvad erikonfiskeerimisele:
 - 1) haldusõiguserikkumise toimepanemise vahend, välja arvatud § 83 lõikes 5 toodud juhud, mil kohus võib erikonfiskeerida haldusõiguserikkumise toimepanemise vahendiks oleva arvutisüsteemi;
 - 2) haldusõiguserikkumise läbi omandatud vara;
 - 3) teose ebaseadusliku reprodutseerimise vastase kaitsevahendi, samuti satelliidi või kaabli vahendusel edastatava signaali ebaseadusliku vastuvõtmise vastase kaitsevahendi kõrvaldamiseks mõeldud tehniline vahend või seade;
 - 4) piraatkoopia.[21.01.1999; 9.12.1999]

XI peatükk
SEADUSE RAKENDAMINE[21.01.1999]

§ 85. Piraatkoopia tuvastamine ja selle edasise käibe tõkestamine

- (1) Tsiviilkohtu- ja kriminaalmenetluses ning menetluses haldusõiguserikkumiste asjades lähtutakse teose koopia käsitamisel piraatkoopiana:
 - 1) autori, tema õiguste valdaja, autoriõigusega kaasnevate õiguste valdaja või nende esindajate poolt antavatest ütlustest, esitatavatest dokumentidest, teose legaalsest koopias või muudest eelnimetatud isikutelt lähtuvatest faktilistest andmetest või
 - 2) autoriõigusega kaasnevate õiguste objektile või selle pakendile nõuetekohase erimärgistuse puudumisest.
- (2) Piraatkoopia erikonfiskeerimist kohaldatakse, sõltumata karistuse kohaldamisest.
- (3) Piraatkoopia erikonfiskeerimist kohaldatakse, sõltumata asjaolust, kellele see piraatkoopia kuulub.
- (4) Arhitektuuriteose ebaseadusliku koopia suhtes erikonfiskeerimist ei kohaldata.
- (5) Erikonfiskeeritud piraatkoopia hävitatakse.
- (6) Heauskselt piraatkoopia soetanud isikul on õigus esitada kohtusse hagi temale piraatkoopia müünud või muul viisil üle andnud isiku vastu.[21.01.1999]

§ 86. Erikonfiskeeritud arvutisüsteemi edasine käitlemine

(1) Käesoleva seaduse §-s 83 nimetatud haldusõiguserikkumise asjas haldusõiguserikkumise toimepanemise vahendina erikonfiskeeritud arvutisüsteem antakse tasuta üle Haridusministeeriumile.

(2) Haridusministeerium kõrvaldab käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud arvutisüsteemi osaks olevast arvutist sinna ilma autori või tema õiguste valdaja loata installeeritud arvutiprogrammi ja annab selle arvutisüsteemi tasuta riigi-, munitsipaal- või avalik-õiguslikule õppeasutusele alaliseks kasutamiseks «tiigrihüppe» sihtprogrammi raames.[21.01.1999]

§ 87. Autoriõiguse komisjon

(1) Kultuuriministeeriumi juurde luuakse autoriõiguse komisjon (edaspidi komisjon), mis tegutseb asjatundjate komisjoni õigustes. Vabariigi Valitsus nimetab komisjoni liikmed kaheaastaseks perioodiks. Komisjon:

- 1) jälgib autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kaitse taseme vastavust Eesti Vabariigi poolt võetud rahvusvahelistele kohustustele;
- 2) analüüsib autoriõigusaktide kohaldamise praktikast;
- 3) teeb Vabariigi Valitsusele ettepanekuid autoriõigusaktide täiendamiseks ja muutmiseks ning ühinemiseks rahvusvaheliste lepingutega;
- 4) lahendab vaidlevate poolte taotlusel autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õigustega seotud vaidlusi poolte lepitamise teel;
- 5) täidab muid Vabariigi Valitsuse poolt antud ülesandeid.

(1¹) Vaidluse lahendamisel autoriõiguse komisjoni poolt tegutseb komisjon koosseisus, mille sõltumatus ja erapooletus on väljaspool mõistlikku kahtlust. Vajadusel kaasatakse kultuuriministri korraldusega komisjoni tegevusse sõltumatuid eksperte väljastpoolt komisjoni.

(1²) Komisjon lahendab vaidluse otsusega, milles teeb pooltele konkreetsed ettepanekud vaidluse lahendamiseks. Otsus antakse kummalegi poolele kätte allkirja vastu. Eeldatakse, et kui kumbki pool ei ole esitanud autoriõiguse komisjoni otsusele kirjalikke vastuväiteid kolme kuu jooksul, arvates otsuse kättesaamisele järgnevat päevast, on nad otsuses esitatud ettepanekud vastu võtnud. Kui pool ei teata kolme kuu jooksul otsusega mittenoostumisest või teatab otsusega nõustumisest ja mõlemal juhul pöördub samas vaidluses kohtu poole, on teisel poolel õigus nõuda sellelt poolelt talle tekitatud varalise ja moraalse kahju hüvitamist.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud vaidlustes komisjoni poolt tehtud lahendiga mittenoostumise korral on asjast huvitatud isikul õigus pöörduda samas vaidluses kohtu poole.

(3) Komisjon annab Vabariigi Valitsusele kaks korda aastas ülevaate olukorrast autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kaitse taseme vastavusest Eesti Vabariigi poolt võetud rahvusvahelistele kohustustele ning autoriõigusaktide kohaldamise praktikast, esitades vajaduse korral samas ettepanekuid sellealase tegevuse tõhustamiseks.

(4) Kohus kaasab sellekohase vajaduse puhul komisjoni liikmeid eksperdina käesolevas seaduses ja muudes autoriõigusaktides sätestatud nõuete rikkumisest tulenevates tsiviil-, kriminaal- ja haldusõiguserikkumiste asjades.[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 87¹. Läbirääkimised ja vaidluste lahendamine ainult kollektiivse esindamise organisatsioonide kaudu teostatavate õiguste puhul

(1) Käesoleva seaduse § 76 2. lõike punktides 3–5 ja 7¹ sätestatud juhtudel on kollektiivse esindamise organisatsioon ja kasutaja kohustatud astuma läbirääkimistesse ja pidama läbirääkimisi heas usus. Pooled ei tohi vältida läbirääkimistesse astumist ega tohi läbirääkimisi takistada ilma mõjuva põhjuseta.

(2) Pool, kes ei täida käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud kohustust, on kohustatud teisele poolele hüvitama sellega seonduva kahju.

(3) Kui kollektiivse esindamise organisatsioon ja kasutaja ei ole saavutanud kokkulepet, on ühel või mõlemal poolel õigus pöörduda vaidluse lahendamiseks vahendaja poole. Vahendajaks võib olla autoriõiguse komisjon (§ 87) või poolte valitud üks või mitu isikut, kelle sõltumatus ja erapooletus on väljaspool mõistlikku kahtlust. Kui pooled ei pöördu autoriõiguse komisjoni poole, kohaldatakse vahendaja otsuse suhtes käesoleva seaduse § 87 lõike 1² sätteid.[9.12.1999]

§ 88. Enne käesoleva seaduse jõustumist loodud teoste ja teoste esitajate, fonogrammitootjate ning raadio- ja televisiooniorganisatsioonide poolt loodud resultaatide kaitse

(1) Käesolev seadus laieneb ka nendele teostele ja teose esitajate, fonogrammitootjate ning raadio- ja televisiooniorganisatsioonide poolt loodud resultaatile, mis on loodud enne 1992. aasta 12. detsembrit.

(2) Käesoleva seadusega teoste ja teose esitajate, fonogrammitootjate ning raadio- ja televisiooniorganisatsioonide poolt loodud resultaatile kasutamisele kehtestatud nõuded ei laiene juhtumitele, mil nende kasutamine leidis aset enne 1992. aasta 12. detsembrit.

(3) Teoste osas, mille autoriõiguse kehtivuse tähtaeg on lõppenud, kaitseb teose autorsust, autori nime ning autori au ja väärikust Kultuuriministerium (§ 44 1. lõige). Seda sätet kohaldatakse ka teoste esitajate suhtes (§ 74 4. lõige).[21.01.1999; 9.12.1999]

§ 88¹. Seaduse mõnede sätete kohaldamine

(1) Käesoleva seaduse § 15 kohaldatakse samuti Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni nende liikmesriikide suhtes, kes garanteerivad Eesti kodanikele või Eesti Vabariigis alaliselt elavatele isikutele analoogilise kaitse, mis vastab Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni artiklile 14ter.

(2) Käesoleva seaduse autoriõiguse kohta käivaid sätteid kohaldatakse samuti Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) asutamislepingu (Marrakeši lepingu) lisa 1C intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu kohaselt Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesriikide kodanike ja seal alaliselt elavate isikute suhtes.

(3) Käesoleva seaduse § 15 kohaldatakse nende Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesriikide suhtes, kes garanteerivad Eesti kodanikele või Eesti Vabariigis alaliselt elavatele isikutele analoogilise kaitse, mis vastab Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni artiklile 14ter.

(4) Käesoleva seaduse § 74¹ ei kohaldata Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesriikide suhtes.

(5) Käesoleva seaduse § 67 2. lõike punktide 1–3 ja 7 ning teisi käesoleva seaduse nimetatud paragrahvist tulenevaid sätteid kohaldatakse isikute suhtes, kes on Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesriigi kodanikud.

(6) Käesoleva seaduse § 70 1. lõike punktide 1 ja 4 ning teisi käesoleva seaduse nimetatud paragrahvist tulenevaid sätteid kohaldatakse fonogrammitootjate suhtes, kes on Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesriigi kodanikud, või juriidiliste isikute suhtes, mille asukoht on Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesriigis.

(7) Käesoleva seaduse § 73 1. lõike punktide 1, 2, 4 ja 5 ning teisi käesoleva seaduse nimetatud paragrahvist tulenevaid sätteid kohaldatakse raadio- ja televisiooniorganisatsioonide suhtes, mille peakorter on Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesriigi territooriumil.[9.12.1999]

§ 89. Seaduse rakendusaktid

(1) Käesoleva seaduse §-des 13 ja 15 sätestatud autoriõiguste rakendamiseks võib Vabariigi Valitsus või tema volitusel kultuuriminister anda määrusi.

(1¹) Käesoleva seaduse § 13 6. lõige ja § 27¹ jõustuvad 2002. aasta 1. jaanuaril.

(2) Vabariigi Valitsusel on õigus kehtestada nõuded autoriõigusega kaasnevate õiguste teatud objektide käibe dokumenteerimisele.[21.01.1999; 15.02.2000]

XII peatüki sätted jõustuvad eraldi seadusega

XII peatükk

SÄTTED, MIS JÕUSTUVAD ÜHINEMISEL EUROOPA LIIDUGA[9.12.1999]

§ 90. Andmebaaside kaitse

(1) Pärast andmebaasi koopia esmamüüki Euroopa Liidu liikmesriigis autori poolt või tema loal, lõpeb käesoleva seaduse § 13 1. lõike punktis 2 sätestatud autori õigus kontrollida selle andmebaasi koopia edasimüüki Euroopa Liidus.

(2) Pärast andmebaasi koopia esmamüüki Euroopa Liidu liikmesriigis andmebaasi tegija poolt või tema loal lõpeb käesoleva seaduse § 75⁴ 2. lõike punktis 2 sätestatud andmebaasi tegija õigus kontrollida selle andmebaasi koopia edasimüüki Euroopa Liidus.

(3) Käesoleva seaduse VIII¹ peatüki sätteid kohaldatakse samuti juhul, kui:

1) andmebaasi tegijaks või õiguste valdajaks on Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik või Euroopa Liidu territooriumil alaliselt elav isik;

2) andmebaasi tegijaks või õiguste valdajaks on äriühing, mis on asutatud vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigi seadusele ja mille registreeritud asukoht, juhatuse või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidu territooriumil. Kui äriühingul on Euroopa Liidu territooriumil ainult registreeritud asukoht, peab sellise äriühingu tegevus olema Euroopa Liidu ühe liikmesriigi majandusega tõhusalt ja püsivalt seotud.[9.12.1999]

§ 91. Arvutiprogrammide kaitse

Pärast arvutiprogrammi koopia esmamüüki Euroopa Liidu liikmesriigis autori poolt või tema loal lõpeb käesoleva seaduse § 13 1. lõike punktis 2 sätestatud autori õigus arvutiprogrammi koopia levitamisele Euroopa Liidus, välja arvatud õigus programmi või selle koopia rentimisele.[9.12.1999]

§ 92. Tähtajad

(1) Kui teose päritolumaaks Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni artikli 5 lõike 4 tähenduses on kolmas riik ja teose autor ei ole Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik, kehtib autoriõigus Euroopa Liidus tähtaja jooksul, mille näeb ette päritolumaad seadus, kuid mitte üle käesoleva seaduse § 38 1. lõikes nimetatud tähtaja.

(2) Käesoleva seaduse §-s 74 ettenähtud tähtajad kehtivad ka autoriõigusega kaasnevate õiguste valdajate suhtes, kes ei ole Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikud, juhul, kui Euroopa Liidu liikmesriigid tagavad neile kaitse. Nimetatud õigused kehtivad tähtaja jooksul, mille näeb ette selle riigi seadus, mille kodanikuks on õiguste valdaja, kuid mitte üle §-s 74 ettenähtud tähtaja, kui välislepinguga ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Käesoleva seaduse VI peatükis ning §-des 74 ja 75⁷ sätestatud kaitse tähtajad kehtivad kõigi teoste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide kohta, mida kaitstakse vähemalt ühes Euroopa Liidu liikmesriigis.[9.12.1999]

§ 93. Autoriõigusega kaasnevad õigused

(1) Käesoleva seaduse § 74¹ ja peatükki VIII¹ kohaldatakse samuti Euroopa Liidu liikmesriikide kodanike ja alaliste elanike suhtes ning juriidiliste isikute suhtes, kelle asukoht on Euroopa Liidu liikmesriigis.

(2) Vabariigi Valitsus või tema volitusel kultuuriminister informeerib Euroopa Liidu Komisjoni igast kavatsusest kehtestada uusi autoriõigusega kaasnevaid õigusi, nimetades nende kehtestamise peamised põhjused ja kaitse kehtivuse kavandatava tähtaja.[9.12.1999]

§ 94. Rentimise ja levitamise õigus

Käesoleva seaduse VIII peatükis ettenähtud õigus teose levitamisele lõpeb vaid juhul, kui autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti esimene müük on toimunud Euroopa Liidu territooriumil õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul, välja arvatud õigus teose rentimisele, mis ei lõpe.[9.12.1999]

§ 95. Satelliidi kaudu üldsusele edastamine

(1) Satelliidi kaudu üldsusele edastamise akt leiab aset ainult selles liikmesriigis, kus programmi sisaldavad signaalid sisestatakse raadio- ja televisiooniorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel katkematusse sideahelasse satelliidi ja satelliidi maajaama vahel.

(2) Kui satelliidi kaudu üldsusele edastamise akt toimub Euroopa Liidu liikmeks mitteolevas riigis, mis ei paku sellist kaitse taset nagu on sätestatud käesolevas seaduses, siis:

1) kui programmi sisaldavad signaalid antakse satelliidile edasi Euroopa Liidu liikmesriigis paiknevast maajaamast, loetakse, et satelliidi kaudu üldsusele edastamise akt on toimunud selles liikmesriigis ja käesolevas seaduses sätestatud õigused on realiseeritavad selle isiku vastu, kes juhib seda maajaama;

2) kui ei kasutata Euroopa Liidu liikmesriigis paiknevat maajaama, kuid liikmesriigis moodustatud raadio- või televisiooniorganisatsioon on tellinud satelliidi kaudu üldsusele edastamise akti, siis loetakse, et see akt on toimunud selles liikmesriigis, milles sellel raadio- või televisiooniorganisatsioonil on tema põhiline asukoht Euroopa Ühenduses ja käesolevas seaduses sätestatud õigused on realiseeritavad selle raadio- või televisiooniorganisatsiooni vastu.[9.12.1999]

§ 96. Taasedastamine kaabellevi kaudu

Taasedastamine kaabellevi kaudu käesoleva seaduse tähenduses on teisest Euroopa Liidu liikmesriigist edastatud ja üldsusele vastuvõtmiseks ettenähtud tele- või raadioprogrammi samaaegne, muutumatu ja täielik taasedastamine traatside või õhu, sealhulgas satelliidi kaudu üldsusele kättesaadava kaabel- või mikrolainesüsteemi vahendusel.[9.12.1999]

§ 97. Käesoleva peatüki kohaldamine Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (European Free Trade Association – EFTA) riikidele

Käesolevat peatükki kohaldatakse vastavalt Eesti Vabariigi välislepingule Euroopa majanduspiirkonna territooriumil, mis lisaks Euroopa Liidu liikmesriikidele hõlmab Islandi Vabariigi, Liechtensteini Vürstiriigi ja Norra Kuningriigi.[9.12.1999]

§ 98. Käesoleva peatüki jõustumine

Käesoleva peatüki sätted jõustuvad eraldi seadusega.[9.12.1999]